

Vanha Varkaus – Uusi suunta

Vanhan Varkauden kehittäminen
yritysten toimintaympäristönä
1.1.2021 – 31.3.2023

LOPPURAPORTTI

Navitas Kehitys Oy
Tiina Immonen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Sisällysluettelo

1. Tiivistelmä - abstract	4
2. Hankkeen tausta	5
2.1. Vanha Varkaus -alue	5
2.2. Aluekehittämisen taustaa	6
2.2.1. Vanha Varkaus -hanke 2011–2013	6
2.2.2. Teollisuuden juhluvuosi 2015	7
2.2.3. Vanha Varkaus -kumppanuuspöytä 2018–2019	7
2.3. Varkauden matkailun kehittämissuunnitelma 2021–2025	7
3. Hankkeen tavoitteet	9
4. Hankehenkilöstö ja ohjausryhmä	10
5. Hankkeen toimenpiteet ja menetelmät	11
5.1. Woodhouse Paradise -ideakilpailu	11
5.2. Brändityö	13
5.3. Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -elämyskierros	14
5.4. Kuvitettu palvelukartta	15
5.5. Liiketoimintakonseptien myyntiportfolio	16
5.6. Luennot, työpajat ja tapahtumat	16
5.6.1. Vanha Varkaus -luentosarja	17
5.6.2. Matkailun palvelu- ja tuotepakettien kehittämistyöpajat	17
5.6.3. Matkailun jakelu- ja myyntikanavatyöpajat	19
5.6.4. Muut tapahtumat ja tempaukset	19
5.7. Messut	23
5.7.1. Elävä Maaseutu -messut Joroisissa 14.8.2021	23
5.7.2. K50-messut Tampereella 9.10.2021	23
5.7.3. Matkamessut 2023	23
6. Muut tapahtumat ja benchmarking	24
6.1. Kotimaa on pop	24
6.2. Opintomatka Putkisaloon Kartanoon ja Hotelli Punkaharjulle	24
6.3. Maakuntaliittojen kulttuurivastaavien tapaaminen	24

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

6.4.	Maaseutugaala ja Elon iloa -retket	25
6.5.	Itä-Suomen kulttuurifoorumi	25
6.6.	Pirun Savonranta -hankkeen vierailu	25
7.	Viestintä	26
7.1.	Sosiaalinen media	26
7.2.	Mediatiedotteet ja lehtimainonta	28
7.3.	Artikkelit ja julkaisut	29
7.4.	Verkkosivut	29
7.5.	Visuaalinen ilme ja kuvitus	31
8.	Vanha Varkaus -yritysverkosto	33
9.	Hankkeen tulokset	34
10.	Hankkeen vaikuttavuus ja vaikutukset	35
11.	Saatu palaute	36
12.	Suosituksia tulevia hankkeita ja toimenpiteitä varten	37
13.	Muuta	39
13.1.	Hankeyhteistyö	39
13.2.	Dokumentointi ja hankeaineiston säilytys	39
14.	Loppusanat	40
	Lähdeluettelo	41
	Liitteet	42

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

1. Tiivistelmä - abstract

Toimintaympäristön kehittämishanke käynnisti Vanha Varkaus -alueen uuden tulemisen liiketoiminta-alustana, matkailukohteena sekä asumis- ja työskentely-ympäristönä.

Keskeisimmät toimenpiteet hankkeessa liittyivät ideakilpailun suunnitteluun ja toteutukseen, lisätyn todellisuuden avulla toteutetun elämyskierroksen tekniseen toteutukseen, Vanha Varkaus -alueen brändin rakentamiseen ja visuaalisen ilmeen luomiseen sekä alueen markkinointimateriaalin tuottamiseen. Lisäksi hankkeessa järjestettiin yrittäjille työpajoja, joissa yhteiskehitettiin matkailun palvelu- ja tuotepaketteja sekä tutustuttiin jakelu- ja myyntikanaviin. Hanke myös osallistui messuille, järjesti tapahtumia ja tilaisuuksia sekä teki viestintää monikanavaisesti.

Hankkeen selkeästi tärkein tulos oli alueen ja sen toimijoiden tunnettuuden paraneminen. Vanha Varkaus -alue nostettiin hankkeen myötä esiin ja yhteisen brändin alla yritykset ovat saaneet paremmin näkyvyyttä. Alueelle sijoittui ja on sijoittumassa uusia toimijoita, jotka hyötyvät tehdystä markkinointityöstä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin rakennuksiin on saatu uutta käyttöä ja toimintaa, ei kuitenkaan täysin siinä laajuudessa, mitä alun perin tavoiteltiin.

The operating environment development project launched the new arrival of the Old Varkaus area as a business platform, a tourist destination, and a living and working environment.

The most important measures in the project were related to the design and implementation of the idea competition, the technical implementation of the experience tour implemented with the help of augmented reality, the building of the Old Varkaus area's brand and the creation of a visual look, and the production of marketing material for the area. In addition, the project organized workshops for entrepreneurs, where tourism service and product packages were jointly developed, and distribution and sales channels were introduced. The project also participated in fairs, organized events, and did multi-channel communication.

The most important result of the project was clearly the improvement of the recognition of the area and its operators. The Old Varkaus area was highlighted with the project and the companies have gained better visibility under the common brand. New operators were and are being located in the area, and they will benefit from the marketing work done. Culturally valuable buildings have been given a new use and function, but not fully to the extent that was originally aimed for.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

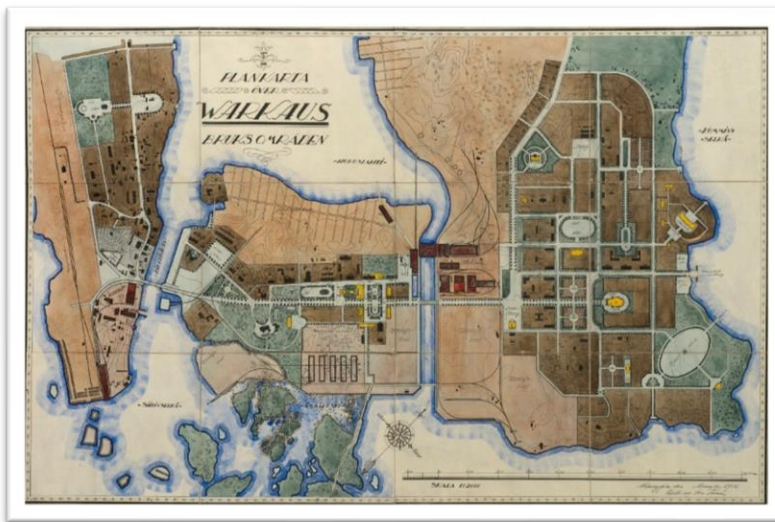
2. Hankkeen tausta

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen hankesuunnitelma pohjautui yhteisön sisältä nousseisiin ideoihin ja tarpeisiin, jotka muodostivat hankkeelle asetetut tavoitteet, toteutettavat toimenpiteet sekä tavoiteltavat vaikutukset.

Vanha Varkaus -alue on Varkauden historian ydinalueita. Kaupungin historia elää Vanhan Varkauden kaduilla, rakennuksissa, tehtaissa ja puistoissa. Kehittyäkseen alue tarvitsee edelleen aktiivisia toimenpiteitä. Vanha Varkaus -alueen kehittämisen keskiössä oli toki rakennusten säilyminen, mutta myös se, kuinka alueella voidaan asua, yrittää ja toimia.

2.1. Vanha Varkaus -alue

Vanha Varkaus -alue pitää sisällään Päiviönsaaren keskustan, Varkauden tehtaat ja Kommila-Kosulanniemen asuinalueen. Alueita yhdistää Ahlströminkatu, joka runsaan kilometrin matkalla johdattaa kulkijansa vaikuttavaa reittiä: Kalevi Väyrysen suunnittelemalta kaupungintalolta lehmusten reunustamaa bulevardia pitkin kadun päätteenä seisovan kirkon portaille. Kadun asema pääkatuna määriteltiin jo vuonna 1913 valmistuneessa Varkauden asemakaavassa, jonka laativat Ivar ja Valter Thomé.

Kuva 1: Varkauden asemakaava. (Thomé & Thomé).

Asemakaavan osoittamalla tavalla teollisuus – edelleen toiminnassa oleva – sijoitettiin Huruskosken varrelle ja Pirtinniemeen, hallinto ja palvelut Päiviönsaaren ja asunnot hierarkkisesti Kommilaan ja Kosulanniemeen. Päiviönsaaren oman asemakaavan laati vuonna 1939 Alvar Aalto. Päiviönsaaren sijoittui kauppatori, ja sen ympärille muodostui sitten Varkauden kaupallinen keskus.

Jo 1980-luvulta alkoi alueen toiminnallinen muutos. Kivijalkaliikkeet siirtyivät kaupungin toisen pääkadun ja torin suuntaan, ja Päiviönsaareen jäi ravintolaelämän ja kulttuurin keskus. Entisessä tehtaan hotellissa toimii Varkauden museot ja sen naapurissa Taidekeskus Väinölä, joka tunnetaan vuosittain järjestettävästä naivistinäyttelystään.

Nyt Päiviönsaaren keskusta on kuitenkin pikkuhiljaa vilkastumassa, kun yritykset ovat siirtäneet toimintojaan muualta Varkaudesta tälle alueelle. Päiviönsaaren torialueen uudistus herättää toiveita: ehkä siellä pidetään tulevaisuudessa erilaisia tilaisuuksia ja toritapahtumia.

2.2. Aluekehittämisen taustaa

Vanha Varkaus -alue on keskeinen niin maantieteellisesti kuin kaupungin historian kannalta. Tehtaan piippujen juurella sijaitsee monen työpaikka ja koti. Tehdas ja sitä ympäröivä puutaloalue herättävät monia tunteita. Alueen rakennuksista osa on aikojen kuluessa päässyt huonoon kuntoon ja kärsinyt mainehaitasta. Alue nähdään kuitenkin monien silmissä idyllisenä ja soveltuvaksi erityisesti käsityöläisille ja luovien alojen toimijoille. Vanhan Varkauden kehittämiseksi on vuosien varrella kohdistunut useita toimenpiteitä, joita seuraavaksi esitellään lyhyesti.

2.2.1. Vanha Varkaus -hanke 2011–2013

Vanhan Varkauden alue oli hanketyön kohteena edellisen kerran vuosina 2011–2013. Tuolloin laadittiin osaan alueen rakennuksista kuntotutkimukset, laadittiin aluesuunnitelma osana laajempaa kokonaisuutta, valmisteltiin alueen markkinointia ja toteutettiin historiaa esittelevät infotaulut.

Visio vuodelle 2020:

Vanha Varkaus -alue Kommilassa on eloisa ja omintakeinen, Varkauden historian, kulttuurin ja nykypäivän arjen yhdistävä osa kaupunkia. Vanha Varkaus on monipuolinen yhdistelmä viihtyisää asumista, viehkeää työtilaa ja värikästä kulttuuria. Vanha Varkaus on koko Kommilan alueen sydän ja toiminnan keskus.

Vanha Varkaus -hankkeen loppuraportti (Leppänen, 2013)

Hankkeen tulosten täytäntöönpano jäi osin vajaaksi mm. tuolloin voimassa olleiden SEVESO-määräysten vuoksi. Sen jälkeen tilanne on Stora Enson tehdasalueen osalta muuttunut, ja alueen käytettävyys on mahdollistunut.

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

2.2.2. Teollisuuden juhluvuosi 2015

Vuonna 2015 juhlittiin Varkauden teollisuuden 200-vuotisjuhlavuotta, joka linkittyi myös Euroopan neuvoston Teollisuusperintövuoteen 2015, sekä Kulttuuriympäristöpäivien vuoden 2015 teemaan.

Varkauden museoiden tavoite oli tuoda yhteistä historiaa enemmän ja eri tavoin yleisön saavutettavaksi, mm. adoptoimalla Peltola-niminen rakennus Vanhassa Varkaudessa ja järjestämällä kiinteistössä erilaista ohjelmaa ja tapahtumia. (Varkauden teollisuus 200 vuotta: Teollisuuden tekijät, 2015)

Kävijöitä riitti useita satoja läpi kesän, mikä osoitti, että alueella on matkailullista potentiaalia, ja kiinteistöjä olisi mahdollista hyödyntää erilaiseen toimintaan.

2.2.3. Vanha Varkaus -kumppanuuspöytä 2018–2019

Vuoden 2018 lopulla Varkauden kaupunginhallitus antoi Varkauden museoille tehtäväksi tuottaa vuoden 2019 aikana suunnitelma Vanha Varkaus -alueen kehittämiseksi. Toimeksiannon myötä Varkauden museot muodosti alueen asukkaista, yrittäjistä ja yhdistysaktiiveista koostuvan Vanha Varkaus -kehittämistyöryhmän.

Kehittämistyöryhmän koordinoimana kehittämissuunnitelmaa työstettiin yhdessä kaupunkilaisten kanssa kumppanuuspöytämenetelmällä. Kehittämistyöryhmä järjesti vuoden 2019 aikana eri kohderyhmille räätälöityjä kaikille avoimia yhteistyöpajoja, joissa pohdittiin alueen tulevaisuutta ja toimintoja.

Kehittämisfoorumien kohderyhminä olivat muun muassa alueen yrittäjät ja yhdistystoimijat sekä alueen asukkaat ja muut Vanha Varkaus-alueen kehittämisestä kiinnostuneet henkilöt. Yrityksille järjestettyyn työpajaan kutsuttiin kaikki alueella toimivat yritykset ja siihen osallistui 26 henkilöä (Vanha Varkaus-kehittämissuunnitelma syntyä yhdessä toimimalla, 2018).

2.3. Varkauden matkailun kehittämisohjelma 2021–2025

Varkauden matkailun kehittämisohjelman lähtökohtana on käytetty Varkauden kaupunkistrategian linjauksia. Kehittämisohjelma tehtiin matkailutoimijoiden yhteistyönä loppuvuodesta 2020, ja se hyväksyttiin Varkauden kaupunginhallituksessa 15.2.2021.

Kolmeen työpajaan osallistui kuhunkin 24–30 henkilöä, jotka edustivat laajasti seudun matkailutoimijaverkostoa. Työtä ohjasi ja työpajojen tulokset kokosi yhteen Hannu Komu, Onvisio Consulting. (Varkauden matkailun kehittämisohjelma 2021–2025, 2021)

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Matkailun kehittämissuunnitelmassa Vanhan Varkauden alueeseen viitataan useassa yhteydessä. Matkailutoimijoiden visiona on, että Varkaus kehittyy Saimaan alueella johtavaksi elävän ja monimuotoisen teollisen kulttuuriperinnön vetovoimaa hyödyntäväksi ja kehittäväksi kohteeksi.

Tavoitteena suunnitelmassa on, että teollisen identiteetin ympärille kehittyä persoonallinen ja aitoja elämyksiä tuottava matkailupalveluiden kokonaisuus, joka työllistää nykyisiä toimivia yrityksiä ja edesauttaa uuden yritystoiminnan syntymistä.

Myös digitaalisuus ja virtuaalitekniikka nostetaan keskeiseksi uusien innovaatioiden tuottamisessa ja historian elävöittämisessä ja palveluiden esittelyssä.

Asiakaskohderyhmien määrittelyssä tärkeimmiksi kotimaisiksi asiakkaiksi matkailutoimijat nostivat kulttuurihenkiset senioriryhmät, yhdistykset ja intressiryhmät/teemamatkailijat, jotka ovat erityisesti kiinnostuneita mm. historiasta, arkkitehtuurista ja teollisuudesta, sekä museovieraat.

Ulkomaisista matkailijoista tärkeimmiksi nähtiin varkautelaisten yritysten vieraat, ulkomaiset reissutyöläiset sekä bussiryhmät, erityisesti saksankieliseltä alueelta. (Varkauden matkailun kehittämissuunnitelma, 2021)

**Teollisen identiteetin
ympäristöön kehittyä
persoonallinen ja aitoja
elämyksiä tuottava
matkailupalveluiden
kokonaisuus.**

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

3. Hankkeen tavoitteet

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeessa painottuu alueen yrittäjyyden toimintaympäristön kehittäminen ja samalla kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden tilojen ja rakennusten käyttömahdollisuuksien parantaminen.

Hankkeen tavoitteet:

- ✓ uuden, kansainvälisesti kiinnostavan, teolliseen kulttuuriperintöön liittyvän matkailukohteen synnyttäminen
- ✓ toimintamahdollisuuksien luominen uudelle yritystoiminnalle, erityisesti matkailu- ja luovien alojen yritykset
- ✓ alueen nykyisten yritysten toimintaedellytysten kehittäminen
- ✓ konkreettiseen pien- ja yksinyrittäjien yhteisöllisen toimitilan tarpeeseen vastaaminen
- ✓ seudun matkailutulon kasvattaminen ja matkailuyritysten liikevaihdon nostaminen
- ✓ matkailu- ja luovan alan työpaikkojen määrän kasvattaminen
- ✓ kaupan ja palvelualojen työpaikkojen määrän säilyttäminen
- ✓ uusien matkailutuotteiden luominen
- ✓ yritysten välisen yhteistyön ja uusien toimintamallien kehittäminen
- ✓ kulttuurihistoriallisen alueen säilymisen edellytysten parantaminen sekä alueen saaminen elävään käyttöön
- ✓ hiilivaraston säilyttäminen

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen tavoitteena on rakennerahasto-ohjelman näkökulmasta ennen kaikkea ollut uuden liiketoiminnan luominen sekä pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen mahdollistuminen.

Tavoitteet ovat kytkeytyneet Pohjois-Savon maakuntaohjelman Toimintalinjan 1, Talouden uudistuminen yleisiin painopisteisiin sekä TL4 Saavutettavuus ja kestävä aluerakenne tavoitteisiin Seutukaupunkien elinvoimaisuuden kehittäminen ja Matkailun kansainvälisten kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen.

Hanke on pyrkinyt edistämään alueellista veto- ja pitovoimaa.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

4. Hankehenkilöstö ja ohjausryhmä

Hankkeen henkilöstöresurssit ovat olleet seuraavat:

1.3.2021 – 31.12.2022 projektipäällikkö, päätoiminen

1.6.2021 – 20.9.2021 harjoittelija (palkaton työssäoppimisjakso)

1.1.2023 – 31.3.2023 projektipäällikkö, tuntityö

Hankkeen projektipäällikkönä toimi Tiina Immonen.

Hankkeen talouden seurannasta vastasi toimistosihteerit Tuija Korhonen.

Hankkeen viestinnässä avusti viestintäkoordinaattori Tiina Rajamäki.

Hankkeen harjoittelijana produktio- ja projektiosaamisen koulutuksen työssäoppimisjaksolla oli Heidi Hyvönen.

Hankkeen ohjausryhmään kutsuttiin seuraavat henkilöt:

Eija Pihlaja, Pohjois-Savon ELY-keskus

Jouko Laitinen, Navitas Kehitys Oy

Tuula Kokkonen, Navitas Kehitys Oy

Tuija Korhonen, Navitas Kehitys Oy

Hanna-Kaisa Melaranta, Varkauden Museot

Jukka Koskinen, Wartalo Kodit Oy

Peter Granö, G-Capital Oy

Jarkko Piippo, Varkauden seurakunta

Eeva Anttikoski, Primehotels Oy Hotel Oscar

Teemu Paananen, Vanha Varkaus -verkosto

Peter Granön ja G-Capital Oy:n myytyä hankealueen kiinteistöt Veijo Kallioiselle, kutsuttiin Kallioinen mukaan ohjausryhmään.

Tuula Kokkosen vaihdettua työnantajaa hänen tilalleen ohjausryhmään tuli Katja Niiranen, jonka lisäksi ohjausryhmätyöskentelyyn osallistui myöhemmin myös kutsuttuna matkailusta vastaava yritysasiantuntija Kirsi Mutka-Printola.

Lisäksi Pekka Ketola ja Sofia Welling Ideascout Oy:ltä sekä hankkeen harjoittelija Heidi Hyvönen osallistuivat kutsuttuna ideakilpailun toteutusta käsittelevään ohjausryhmän kokoukseen.

Ohjausryhmä kokoontui hankkeen aikana 13 kertaa joko etäyhteyksin tai hybridinä.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

5. Hankkeen toimenpiteet ja menetelmät

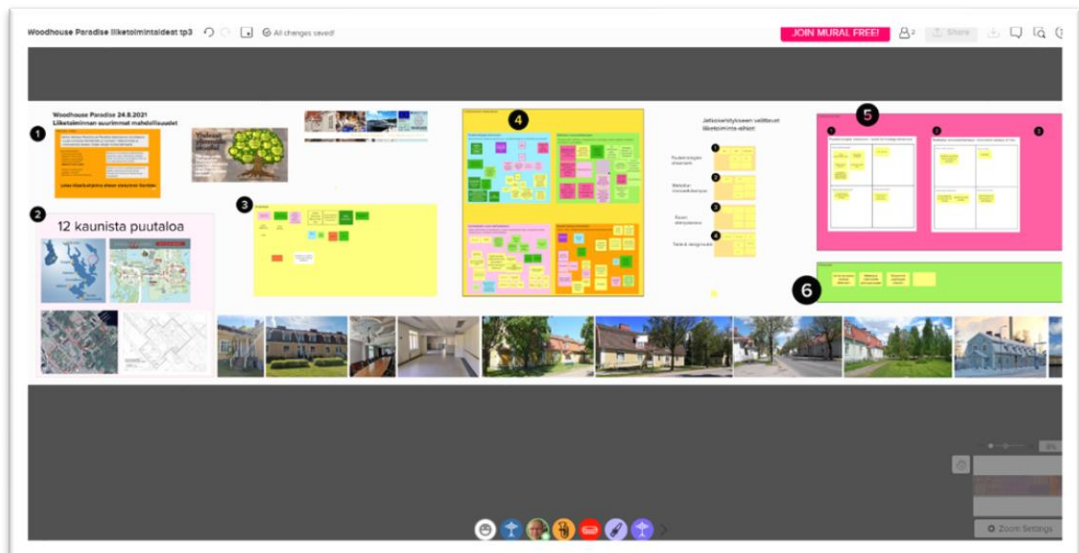
Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen hankesuunnitelma pohjautui yhteisön sisältä nousseisiin ideoihin ja tarpeisiin, jotka muodostivat hankkeelle asetetut tavoitteet, toteutettavat toimenpiteet sekä tavoiteltavat vaikutukset.

5.1. Woodhouse Paradise -ideakilpailu

Hankkeen toimenpiteistä käynnistettiin ensimmäisenä ideakilpailun suunnittelu ja toteutus. Kumppanuuspöydässä käydyissä keskusteluissa oli noussut esiin ajatus hakea tyhjille rakennuksille uutta omistajuutta idea-/tarjouskilpailun kautta.

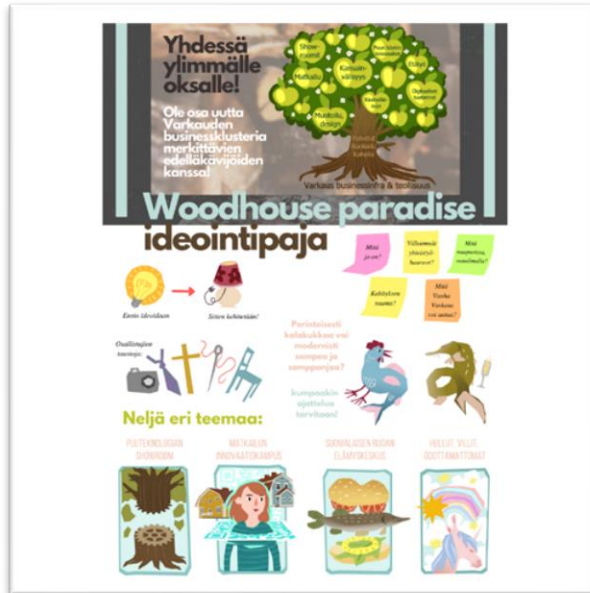
Kilpailutuksen kautta asiantuntijapalvelun toteuttajaksi valittiin tamperelainen Ideascout Oy. Valitun palveluntarjoajan asiantuntijatyöskentelyn ja työohjelman sekä markkinointitoimenpiteiden avulla tavoitteena oli löytää sitoutuneita ja vastuullisia toimijoita (yritykset, yritysryhmät, muut yhteisöt tai yksityishenkilöt), joilla on yksin tai yhdessä muiden kanssa taloudelliset edellytykset lähteä neuvottelemaan puutaloalueella sijaitsevien, vapaana olevien kiinteistöjen hankinnasta (osto/vuokraus) liiketoimintaa varten. Kiinteistöistä kolme oli myytävänä ja yhdeksän vuokrattavana. Kilpailussa haettiin toimijoilta pysyviä ratkaisuja kiinteistöjen käytölle joko uusien käyttömuotojen tai yrittäjyyden ja matkailun näkökulmasta.

Ideakilpailu brändättiin nimellä *Woodhouse Paradise*, ja se käytiin ajalla 10.6.-10.10.2021. Kilpailu sisälsi etäyhteyksillä käytyjä keskustelutapahtumia ja työpajoja, kohde-esittelyjä, kilpailutöiden laatimisen ja niiden arvioimisen kotimaisen ja kansainvälisen raadin toimesta.

Kuva 2: Ideakilpailun työpaja Mural-alustalla, kuvakaappaus 24.8.2021

Kilpailutöiden saanto jäi merkittävästi vähäisemmäksi kuin odotettiin, mikä johtunee osittain lyhyestä toteutusajasta sekä ajankohdasta. Palveluntuottaja ei myöskään annetulla budjetilla onnistunut viestimään tarpeeksi ideakilpailusta ja siten tavoittamaan suurempaa yleisöä.

Kuva 3: Ideakilpailun työpajan kuvitetut muistiinpanot. Tekijä Heidi Hyvönen.

Jos aikaa läpivientiin olisi varattu enemmän ja budjettia lisätty vastaamaan vaadittavaa viestintää, olisi mahdollisesti saatu enemmän kilpailutöitä. Nyt kilpailutöitä jätettiin yhteensä viisi kappaletta. Töistä kolme kohdistui nimettyihin kiinteistöihin ja kahdessa ei ollut määritelty tarkemmin kohteita. Kilpailuprosessia jouduttiin näin ollen hieman muokkaamaan alkuperäisestä suunnitelmasta.

Kilpailun voittajatyö eteni sparrauksen jälkeen ostamaan yhden myynnissä olleista kiinteistöistä ja taiteilijatalo Taideniitty avasi ovensa vappuna 2022. Suunnitelmissa

toimijoilla on lunastaa myös optiona ollut viereinen kiinteistö yrityksen toiminnan laajentamiseksi. Muut kilpailutyöt eivät edenneet toteutukseen saakka.

Taideniitty sen sijaan voitti avaamisensa jälkeen Warkauden kaupunkikeskusta ry:n keskustatekokilpailun ja sai lisäksi Warkauden kaupungin kulttuuripalkinnon. Molemmat valinnat ovat tuoneet toimijoille lisänäkyvyyttä ja edistäneet liiketoimintaa.

Huomionarvoista on, että jos ideakilpailu olisi järjestetty pidemmällä aikavälillä, ei alueella kenties olisi vielä mitään uutta toimintaa. Lyhyt toteutusaika oli edellytys myös sille, että brändityötä päästiin tekemään myös uusien toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Tavoitteena oli kuitenkin saada alueelle uutta toimintaa vuoden sisällä, joten toteutusaikataulu puoltaa paikkaansa. Nyt uusi toimija pääsi tekemään kiinteistökaupat vajaa puoli vuotta tulosten julkaisusta, jonka jälkeen tilat avattiin yleisölle nopeaan tahtiin reilun kuukauden kuluttua kaupanteosta. Yrittäjille tilat ovat mahdollistaneet toiminnan laajentumisen ja uusia yhteistyömuotoja. Työtilojen osalta mahdollisuudet ovat monipuolistuneet: käytävissä on mm. grafiikanprässi, sekä erilaisia yhteisateljeen käyttömuotoja (päivä-, viikko-, kuukausi- ja vuosipassit tiloihin).

Kuva 4: Hiomo-konseptin esite.

Ideakilpailun kiltatyöskentelyn aikana muodostettuja Hiomo- ja Lepo-konsepteja on mahdollista viedä eteenpäin myöhemminkin, kun alueella on jo muuta toimintaa ja uusia, kiinnostuneita toimijoita haluaa sijoittua alueelle. (Ideascout Oy, 7.4.2022) Hankkeen ja ideakilpailun aikana niiden toteutusta ei valitettavasti ollut mahdollista edistää enempää.

Liite: Ideascoutin loppuraportti ideakilpailun toteutuksesta.

5.2. Brändityö

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen yhtenä tärkeänä toimenpiteenä oli Varkauden matkailun kehittämissuunnitelmasta johdettu brändityö, joka toteutettiin kilpailutuksen kautta asiantuntijapalvelun toteuttajaksi valitun Call to Action Oy:n asiantuntijatyönä. Prosessiin osallistuivat hankkeen kutsusta pieni joukko Vanha Varkaus -verkoston toimijoita, jotka edustivat matkailu- ja luovan alan toimijoita.

Kuva 5: Toimijoiden käyttöön toteutettu Vanha Varkaus -tarra.

Brändityön tuloksena syntyi visuaalisesti houkutteleva Vanha Varkaus -brändi ja käytännönläheinen markkinointi- ja viestintästrategia, joka tukee yritysten omaa markkinointia ja Varkauden matkailumarkkinointia, sekä edistää yritysten yhteismarkkinointia erityisesti matkailun palvelu- ja tuotepakettien osalta.

Brändi sekä markkinointi- ja viestintästrategia pyrittiin muodostamaan sellaisiksi, että Vanha Varkaus -verkoston eri toimijoiden on helppo kytkeä ne omiin toimintoihinsa. (Call to Action Oy, 18.8.2022)

Brändityö lanseerattiin 8.9.2022, ja sen jälkeen olisi tarvittu yhteisiä kokoontumisia työn jalkautusta varten. Niiden toteutus oli kuitenkin aikataulusyistä haastavaa. Materiaali on kuitenkin toimijaverkoston saatavilla ja hyödynnettävissä vapaasti, haluamallaan tavalla, mikä oli myös käyttäjien toiveena. Kohderyhmä, eli alueen pk-yritykset, on kokenut, että materiaalista on heille konkreettista apua ja hyötyä.

Liite: Call To Actionin laatimat brändikäsikirja ja markkinointistrategia.

5.3. Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -elämyskierros

Lisätyn todellisuuden avulla toteutettua reittiä ryhdyttiin työstämään jo keväällä 2021, kun hankkeelle tarjoutui mahdollisuus hyödyntää yhteistyötä Kehitysyhtiö SavoGrow'n Kohti eKuntaa -hankkeen kanssa.

Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -elämyskierros toteutettiin yhteistyössä Varkauden museoiden kanssa. Toteutuksessa museot vastasi sisällöntuotannosta ja hanke teknisestä toteutuksesta. Kehitysyhtiö SavoGrow'n Kohti eKuntaa -hanke resursoi elämyskierrokselle AR-suunnittelijan, toimittajan resurssit, AR-alustan sekä vuosilisenssin kahdelle ensimmäiselle vuodelle.

Elämyskierroksen toteutus viivästy aluksi osatoteuttajana toimivan Varkauden museoiden sisällöntuotantoon liittyvien haasteiden vuoksi. Sen jälkeen koettiin hidasteita ja lisätöitä luvitukseen liittyen. Niiden ratkettua toteutus eteni nopealla tahdilla.

Kuva 6: Kuvakaappaus mobiililaitteen ruudulta elämyskierroksen reitistä ja alkupään kohteista.

Valmis tuote oli palveluntuottajana toimineelle Salmi Platformillekin laajuudeltaan suurin ja tähän mennessä kenties vaativin, koska siinä yhdistettiin niin videokuvaa, ääntä kuin 3D-mallinnustakin. Lisäksi sisältöpaketti tehtiin kahdella kielellä, sekä suomeksi että englanniksi.

Elämyskierroksen toteutuksessa hyödynnettiin myös brändityön tuloksia, sillä kierrokselle tarvittavien infotaulujen ja kartan visuaalinen ilme tuotiin uudesta brändistä. Kartan taitossa huomioitiin myös yhteneväisyys Varkauden muiden matkailukarttojen kanssa. Infotaulujen osalta toimitettiin resurssiviisaasti ja hyödynnettiin käytöstä poistettavien entisten kävelykierrostaulujen materiaalit soveltuvilta osin.

Elämyskierros on uusi, ympärivuotinen ja kansainvälinen matkailutuote, ja se on jo nyt kiinnostanut yleisöä: mobiilisovelluksen kautta karttapakettia oli ladattu vuoden 2022 loppuun mennessä 154 kpl suomenkielisenä ja 21 kpl englanninkielisenä. Tammikuussa 2023 todettiin, että paperikartasta on tehtävä lisätilaus, sillä ensimmäinen painos (1500 kpl) syyskuulta oli jo loppumassa. Elämyskierrosta on myös benchmarkattu mm. Pirun Savonranta -hankkeen toimesta.

Liite: Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -elämyskierroksen kartta.

5.4. Kuvitettu palvelukartta

Vanha Varkaus -alueen yhteistä markkinointiviestintää vahvistettiin hankkeen jatkoajalla toteutetun kuvitetun palvelukartan avulla. Sen toteutus oli kaksiosainen: ensin hankittiin asiantuntijatyönä alueen kuvitettu kartta, jonka jälkeen siitä taitettiin palvelukartta, jossa kulttuurihistorialliset, matkailua tukevat ja erilaiset palvelukohteet yritysverkostosta sijoitettiin samalle kartalle, ja nostettiin esiin mielenkiintoisella tavalla.

Kuva 7: Kuvitettu kartta. Tekijä Omituinen Design

Kartta esittelee alueen, ekosysteemin toimijat sekä kolmiulotteisesti alueen merkittävät matkailulliset kohteet (kiinteistöt, luontokohteet ja muut maamerkit). Kartta myös noudattelee Vanha Varkaus -brändiä värimaailman, typografian, visuaalisten elementtien ja tekstuurin osalta, sekä keskustelee

Thomén veljesten laatiman, Varkauden ensimmäisen asemakaavan kanssa.

Karttaa tullaan käyttämään Vanha Varkaus -alueen esittelyssä, viestinnässä ja markkinoinnissa niin sähköisillä alustoilla (verkkosivut, sosiaalisen median kanavat jne.) kuin printtinä (esitteet, opaskartat, muu mainosmateriaali).

Liite: Vanha Varkaus -alueen palvelukartta.

5.5. Liiketoimintakonseptien myyntiportfolio

Ideakilpailun saannon jäätyä vaatimattomaksi hankkeessa päätettiin lisäksi toteuttaa liiketoimintapotentiaalien tarkastelu, jotta alueelle sijoittumista harkitseville toimijoille olisi esittää tutkittua tietoa alueen mahdollisuuksista.

Palveluntuottajana toiminut Ramboll kokosi tarkasteluun alueen matkailutilastoja sekä alueen elinvoiman kehittämiseen liittyviä tavoitteita. Lisäksi raportilta löytyy paikkatietoanalyysi väestön ja työpaikkojen sijoittumisesta Varkauden alueella, hankealueen liiketoimintaa tukeva potentiaali ja rahoitusmahdollisuuksien kartoitus. Työssä oli myös huomioitu Warkauden kaupunkikeskusta ry:n teettämä elinvoimalaskenta (H1/2022). (Ramboll Finland Oy, 27.2.2023)

Työtä tullaan hyödyntämään uusien, alueelle sijoittumista harkitsevien toimijoiden kontaktinneissa sekä Navitas Kehitys Oy:n yritysasiantuntijoiden, että Wäläcky Keski-Savon Uusyrityskeskus ry:n yritysneuvojen toimesta.

Liite: Rambollin Liiketoimintakonseptien myyntiportfolion tarkastelu -raportti.

5.6. Luennot, työpajat ja tapahtumat

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke järjesti luentoja, työpajoja ja tilaisuuksia, joiden kohderyhmänä olivat Vanha Varkaus -alueella sijaitsevat, sinne sijoittuvat ja sijoittumista harkitsevat, ja yhteistyöstä kiinnostuneet erityisesti matkailu- ja luovan alan yritykset ja yrittäjät.

Tilaisuudet kokosivat kiitettävästi alueen toimijoita saamaan tietoa, verkostoitumaan ja jakamaan ajatuksia. Kuitenkaan nämä mahdollisuudet eivät joko houkuttaneet tai olleet mahdollisia kaikille toimijoille, jonka vuoksi hyöty koko kohderyhmälle jäi vajaaksi. Osa kohderyhmästä on jäänyt ainoastaan heille jaetun materiaalin ja viestinnän varaan, kun fyysisiä kohtaamisia muiden alueen toimijoiden kanssa ei ole ollut. Tämä on kuitenkin ymmärrettävää, yrittäjien priorisoidessa ajankäyttöään ja jaksamistaan.

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

5.6.1. Vanha Varkaus -luentosarja

Vanha Varkaus - Uusi suunta -hanke järjesti yhteistyössä Varkauden Museoiden kanssa luentosarjan. Luentosarja toimi alustuksena Vanha Varkaus -yritysverkoston työpajoille, joiden tavoitteena oli yhteiskehittää matkailun palvelu- ja tuotepaketteja, joissa hyödynnetään Vanha Varkaus -kulttuuriperintöä

Luentosarjan ensimmäisessä osassa 26.10.2021 tutustuttiin Varkauden teolliseen historiaan, joka matkailun kehittämissä ohjelmassakin on nostettu esiin Varkauden vahvuutena ja erityisenä kiinnostuksen kohteena. Toisella luennolla 2.11.2021 käsiteltiin Varkauden asumishistoriaa, ja viimeisellä luennolla 9.11.2021 keskityttiin Varkauden Aalto-kohteisiin.

Kuva 8: Varkauden teollinen historia -luento 26.10.2021 Kaks Ruusua Ravintolan kabinetissa.

Luennolla osallistujamäärä vaihteli 17–21 välillä, mutta valitettavasti varsinaisia yrittäjäosallistujia heistä oli vain kourallinen. Toteutus kuitenkin osoitti, että aihepiiri – Varkauden teollinen historia – on kiinnostava ja sillä on potentiaalia.

5.6.2. Matkailun palvelu- ja tuotepakettien kehittämistyöpajat

Työpajojen tavoitteena oli yhteiskehittää matkailun palvelu- ja tuotepaketteja, joissa hyödynnettäisiin esimerkiksi tarinallistamista, sekä törmäyttää osallistujia ja näin luoda verkostomaista toimintaa. Osa toimijoista tarttui tarjottuihin mahdollisuuksiin ja osallistui lähes kaikkiin järjestettyihin tilaisuuksiin, mutta oli myös niitä, joilla ei löytynyt aikaa osallistua, vaikka kiinnostusta olisikin ollut.

Alun perin kolmeosaiseksi suunniteltu työpajasarja järjestettiin ajankohtana, jolloin koronarajoitukset vaikuttivat toteutukseen. Kun rajoitukset estivät fyysisen kokoontumisen, järjestettiin yksi ylimääräinen työpaja etäyhteyksin.

Työpajasarjan ensimmäisessä kokoontumisessa 23.11.2021 inspiroiduttiin Varkauden kulttuuriperinnöstä, matkailun trendeistä ja niistä syntyvästä kilpailuedusta. Työpajan tuotoksena saatiin yhteinen näkemys potentiaalista ja löydettiin 100 tuoteideaa.

Toisessa työpajassa 7.12.2021 kiteytettiin ja priorisoitiin kiinnostavimmat uudet matkailutuotteet. Ylimääräisessä, virtuaalinen älypajassa 11.1.2022 käytiin läpi esimerkkejä kotimaasta ja ulkomailta, peilaten tähän

mennessä kehitettyihin tuotteisiin. Lisäksi opeteltiin hyödyntämään Business model canvas -tuotekorttia tuotekehittämisessä.

Viimeisen työpajan (1.3.2022) tavoitteena oli konkretisoida aiempien vaiheiden aihioista tuotteita ja määritellä ensimmäiset askeleet niiden toteutukseen. Työpajoissa tuotetuista ideoista seulottiin kärkituotteet ja laadittiin niistä tuotekortit tarina-aihioineen. (Ramboll Finland Oy, 10.3.2022)

Työpajojen osallistujamäärä vaihteli 13–17 välillä, ja yhteensä eri osallistujia oli 26 henkilöä. Valitettavasti työpajojenkin osalta varsinaisia yrittäjäosallistujia oli vain kourallinen, joten tuotteiden toteutukseen vaadittavia resursseja ei ollut saatavilla tavoitellussa määrin. Kuitenkin esimerkiksi Teollisuusperintöviikko on uusi tapahtumakokonaisuus, jonka toteutuksesta tulevat vastaamaan Varkauden museot ja Varkauden kaupungin kulttuuri- ja tapahtumatuotanto. Työpajoissa hahmotellut taidekurssit ja taiteilijatapaamiset ovat tuotteita ja palveluita, joita alueen toimijat ovat jo ryhtyneet yhteistyössä toteuttamaan.

Liite: Rambollin koontiraportti työpajojen tuotoksista.

Kuva 9: Työpajassa löydettiin 100 autenttista ideaa

5.6.3. Matkailun jakelu- ja myyntikanavatyöpajat

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen edetessä toimijoiden kanssa keskusteluissa kävi ilmi, että tarvetta oli tutustua matkailualan eri jakelu- ja myyntikanaviin. Kilpailutuksen kautta asiantuntijapalvelun toteuttajaksi valittiin Blueberry Consulting. Kolmen työpajan kokonaisuus toteutettiin saman sisältöisenä kahtena eri ajankohtana, jonka toivottiin mahdollistavan toimijoiden osallistumisen heille parhaiten soveltuvana ajankohtana – joko ns. virka-aikaan tai illalla.

Ensimmäisessä työpajassa (10.10.2022 ilta tai vaihtoehtoisesti 11.10.2022 aamu) käsiteltiin matkailualan merkittävimpiä jakelu- ja myyntikanavia: Bókun, Doerz, Johku ja Tripadvisor. Työpaja toteutettiin lähitoteutuksena, ja siihen osallistui yhteensä 14 hlöä. Toinen työpaja (24.10.2022 iltapäivä tai vaihtoehtoisesti ilta) järjestettiin Teamsin välityksellä, ja se käsitteli Visit Finlandin DataHubia. Työpajassa oli mukana 9 osallistujaa. Viimeinen työpaja (7.11.2022 iltapäivä tai vaihtoehtoisesti ilta) järjestettiin myös Teamsin välityksellä, ja se keskittyi Google My Business -palveluun. Tässä työpajassa oli mukana 12 osallistujaa.

Tavoitteena oli, että työpajojen jälkeen osallistujat ovat luoneet yhden tai useampia tuotekortteja valitsemilleen jakelu- ja myyntikanaville. Työpajojen aikana osa toimijoita huomasi, että oman yrityksen tietoja oli jo syötetty aikaisemmin johonkin jakelukanavaan, mutta niitä ei ollut sen jälkeen päivitetty. Kanavat eivät olleet aktiivisessa käytössä, tai niitä ei ollut osattu hyödyntää. Työpajojen jälkeen ainakin yksi toimija otti DataHubin aktiivisemmin käyttöön ja syötti sinne tuotekortteja, jotka Navitas Kehityksen DataHub-hallinnoija hyväksyi julkaistavaksi. Työpajalle asetetut tavoitteet eivät kuitenkaan täyttyneet täysimittaisesti.

Työpajoissa esitetyt materiaalit (ml. Teams-tallenteet) on jaettu myös niille Vanha Varkaus -verkoston jäsenille, jotka eivät syystä tai toisesta päässeet osallistumaan tilaisuuksiin.

5.6.4. Muut tapahtumat ja tempaukset

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen toimenpiteisiin lukeutui myös erilaisia tapahtumia ja tempauksia, joiden avulla mm. lisättiin alueen tunnettuutta sekä tarjottiin potentiaalisille sijoittujille tilaisuuksia päästä tutustumaan vapaana oleviin tiloihin.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Varkauden KesäKlassinen 7. - 11.7.2021

Vuonna 2017 toimintansa aloittaneet Varkauden KesäKlassinen -festivaalin konsertit keskittyivät kesällä 2021 erityisesti Vanhan Varkauden alueelle. Järjestäjät halusivat valinnoillaan korostaa tätä historiallista aluetta ja tuoda sitä esille yhdessä musiikin kanssa. Viiden päivän aikana järjestettiin yhteensä yhdeksän konserttia ja lisäksi myös kaksi kävelykonserttikierrosta. Hanke mahdollisti kävelykonserttien toteutukset Vanhan Varkauden puutaloissa. (Varkauden KesäKlassinen, 2021)

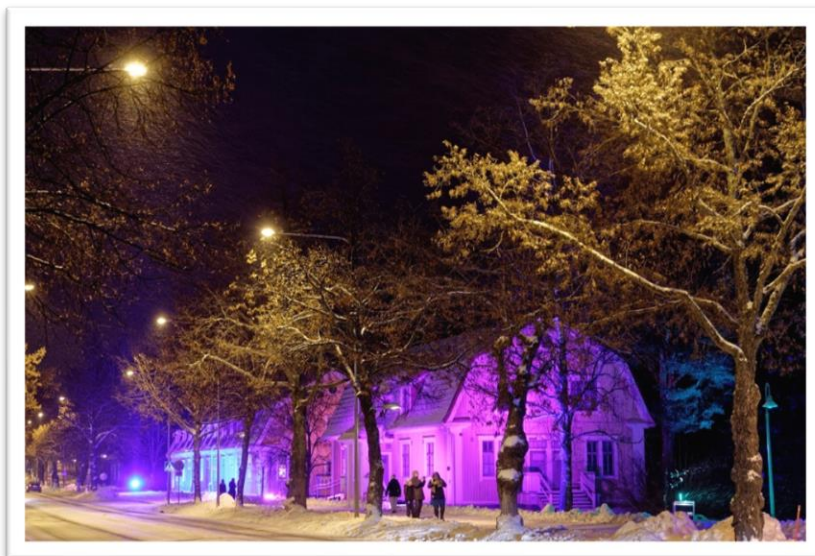
VARKAUS-päivät 10.-12.9.2021

Paikalliset kulttuurilaitokset, yhdistykset ja muut toimijat yhdessä Varkauden kaupungin kanssa järjestivät ensimmäiset VARKAUS-päivät syksyllä 2021. Hanke mahdollisti Varkauden museoiden järjestämät opastetut Korpela ja Niittylä – kurkistukset.

Vanha Varkaus Valoissa 26.11.2021

Osana pohjoissavolaista Kotikulmat valoissa -kampanjaa Varkauden kaupungin kulttuuri- ja tapahtumatuotantoyksikkö kutsui hankkeen mukaan valaistustempauksen toteutukseen, sillä Varkauden erityiskohteenä haluttiin nostaa esiin Vanha Varkaus. Valaistuksesta vastasi Petteri Vaalimaa, joka suunnitteli myös äänimaiseman, johon löytyi yhdeksi elementiksi vanha tehtaan pilli. (Valot syttyvät kotikulmille, 27.10.2021)

Hanke kontaktoi kiinteistönomistajat lupien saamiseksi, sekä kutsui sponsoreiksi paikallisia yrityksiä. Yhden illan kestänyt valaistustempaus sai hyvän vastaanoton ja some täyttyi kuntalaisten ottamista kuvista, joissa puutalokortteli esiintyi satumaisessa valaistuksessa. Tempauksella nähtiin myös matkailullista potentiaalia ja sille on toivottu jatkoa.

Kuva 10: Vanha Varkaus Valoissa. Kuvaaja Timo Heinonen.

Laivalinnan klubin keskustelutilaisuus 13.1.2022

Ideakilpailussa kiipeilyseura Laivalinnan Vejätys ry sekä Varkauden rullalautailijat ry jättivät yhteisen kilpailutyön nimeltä Laivalinnan klubi. Siinä tavoiteltiin kiipeilysalin ja skeittihallin perustamista yhteen huonokuntoisimmista puutaloista. Hanke sparrasi toimijoita ja osallistui keskustelutilaisuuden fasilitointiin. Alun perin Tehtaan koululla järjestettäväksi suunniteltu tilaisuus jouduttiin koronarajoitusten vuoksi toteuttamaan Teamsin välityksellä, ja siihen osallistui 12 hlöä.

Vanha Varkaus -valokuvakilpailu 2.-31.5.2022

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke järjesti yhteistyössä Visit Varkauden, Varkauden kaupungin viestinnän, Varkauden Kameraseuran ja yhteistyökumppanien kanssa valokuvakilpailun, jonka tavoitteena oli nostaa esiin Vanha Varkaus -aluetta, lisätä kiinnostusta aluetta kohtaan sekä kerätä materiaalia kuvapankkiin. Idea valokuvakilpailusta saatiin Varkauden museonystäviltä. (Vanha Varkaus - valokuvakilpailu, 2022)

Kilpailuun osallistui 37 kuvaajaa yhteensä 144 valokuvalla, mikä yllätti järjestäjät positiivisesti. Kuvat arvosteli Vanha Varkaus -verkostosta koottu raati, joka arvioi mm. kuvien kiinnostavuutta ja teemaan sopivuutta. Kunkin sarjan paras sai palkinnoksi kilpailutyönsä kehystettynä. Lisäksi palkintona oli voittajien kesken arvottavat lahjakortit alueen yrityksiin.

Kuva 11: Hanna Memonen voitti Rakennettu ympäristö -sarjan teoksellaan Kellotorni.

VARKAUS-päivät 9.-10.9.2022

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke osallistui *Muistoja Vanhasta Varkaudesta* -näyttelyn toteutukseen yhteistyössä Taideniityn kanssa. Taideniitty kokosi kesän 2022 aikana muistoja, tarinoita ja kuvia puutalokorttelien asukkailta. Lisäksi hanke mahdollisti piipahduksen puutalossa Vanha Varkaus -kävelykierroksella, jonka Varkauden museot järjesti osana Euroopan kulttuuriympäristöpäivää Vanhassa Varkaudessa.

Vanhan Varkauden Tulevaisuusklänikka Tehtaan koululla 24.-30.10.2022

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke toteutti yhteistyössä Varkauden museoiden, Warkauden kaupunkikeskusta ry:n ja Myymälä-Warkaus-hankkeen kanssa viikon verran kestäneen tempauksen, joka kantoi nimeä Tulevaisuusklänikka. Tempauksen aikana kävijät pääsivät keskustelemaan yrittäjyydestä, luovien alojen toimintaympäristöistä, uuden museon sisällöistä, yhteisöllisistä tiloista ja matkailun kehittämishjelmasta asiantuntijoiden kanssa.

Tulevaisuusklänikalla järjestettiin myös mielenkiintoisia yleisöluentoja, opastettuja kierroksia, matkailun kehittämishjelman päivitystyöpaja, Yrittäjien aamuteet (Myymälä-Warkaus-hanke), AsukasKahveet (Warkautelaiset ry) sekä kaikille avoin osallisuusilta, jossa kyseltiin eri sidosryhmiä edustavien panelistien mielipiteitä Vanha Varkaus -alueen kehittämiseen, ja keskusteltiin esille nousseista ajatuksista.

Hanke järjesti Vanhan Varkauden vapaana oleviin kohteisiin tutustumiskierroksia, joille osallistui kahdeksan hlöä. Näistä yhden toimijan kanssa ovat liiketoimintasuunnitelmat edenneet ja neuvottelut jatkuneet toimitilojen osalta.

Vaikka kävijämäärä Tulevaisuusklänikalla jäi vähäiseksi (79, museoiden toteuttama laskenta), herätti tempaus kuitenkin kiinnostusta. Mediassa tempaus näkyi myös valtakunnallisesti, kun YLE toteutti paikan päällä livestriimauksen sekä uutisoi siitä myös televisiossa. Tallenne lähetyksestä on saatavilla osoitteessa <https://yle.fi/a/74-20002566>.

Vanhan Varkauden Joulu 17.11.2022 – 6.1.2023

Alueen toimijoilta sekä pienyrittäjiltä tuli toive joulun alla järjestettävästä tempauksesta Vanhan Varkauden idyllisissä puitteissa. Tempausta varten muokattiin Vanha Varkaus -tunnuksesta jouluisempi, sekä perustettiin erilliset sosiaalisen median kanavat, joiden ylläpito hoidettiin yhteistyössä verkoston jäsenten kanssa.

Vanhan Varkauden Joulu tarjosi markkinointitoimenpiteiden sekä myyntipaikkojen lisäksi kohtaamispaikan (Joulutori 12.–18.12.) Tehtaan koululla, ja sen tuloksena onkin syntynyt yhteistyötä ja verkostomaista toimintaa eri alojen yrittäjien kesken. Tempaus liittyi Warkauden kaupunkikeskusta ry:n järjestämään Varkauden joulunavaukseen, ja kesti loppiaiseen saakka. (Vanhan Varkauden Joulu, 2022)

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

5.7. Messut

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke osallistui messuille, ja edisti siten itse hankkeen, mutta myös hankealueen yritysten tunnettuutta. Näistä toimenpiteistä kerrotaan seuraavaksi.

5.7.1. Elävä Maaseutu -messut Joroisissa 14.8.2021

Ideakilpailun ollessa käynnissä Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke osallistui naapurikunnassa Joroisissa järjestettävälle messuille. Tavoitteena oli viestiä erityisesti ideakilpailusta mutta myös hankkeesta ja Vanha Varkaus -alueen mahdollisuuksista niin kävijöille kuin messujen muille näytteilleasettajille.

Kohderyhmänä olivat erityisesti käsityöläiset ja lähiruokatuottajat, jotka voisivat olla kiinnostuneita sijoittamaan toimintonsa puutalokortteleihin. Hankkeessa työssäoppimisjaksolla ollut harjoittelija tuotti hankkeen ideakilpailua varten kuvitusta, jota hyödynnettiin mm. messuilla jaetuissa postikorteissa.

5.7.2. K50-messut Tampereella 9.10.2021

Varkauden matkailun kehittämisohjelmaa työstettäessä matkailutoimijat nostivat tärkeimmiksi kotimaisiksi asiakkaiksi kulttuurihenkiset senioriryhmät, yhdistykset ja intressiryhmät/teemamatkailijat, jotka ovat erityisesti kiinnostuneita mm. historiasta, arkkitehtuurista ja teollisuudesta, sekä museovieraat. Tätä kohderyhmää silmällä pitäen hanke osallistui Visit Varkauden ja Varkauden Teatterin kanssa Tampereella järjestetyille K50-messuille. Mukana oli myös materiaalia muilta Vanha Varkaus - alueen toimijoilta.

5.7.3. Matkamessut 2023

Koronapandemia esti Matkamessujen toteutuksen kahtena vuonna, mutta ne päästiin järjestämään 19.-22.1.2022. Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke osallistui messuille yhdessä Visit Varkauden, Vekara-Varkauden, Varkauden museoiden, Varkauden Teatterin ja Hotel Oscarin kanssa. Parahiksi messuille valmistui Vanha Varkaus -alueen kuvitettu palvelukartta, jonka lisäksi jaossa oli Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -elämyskierroksen karttoja ja Vanha Varkaus -postikortteja.

Messukävijöitä hakeutui osastolle erityisesti Vanhan Varkauden takia. Matkanjärjestäjät hakivat uutta, kiinnostavaa kulttuurikohdetta ja olivat yllättyneitä siitä, miten paljon Varkaudesta löytyi tarjontaa. Hotellin ja teatterin yhteinen messutarjous oli varsin suosittu, ja se toi matkailijoita kaupunkiin jo saman kevään aikana.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

6. Muut tapahtumat ja benchmarking

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeessa tavoiteltiin matkailijamäärän lisäystä koko Vanha Varkaus -alueelle, joka kasvattaisi liikevaihtoa ym. palveluyrityksissä ja potentiaalisesti pidentäisi majoittujien viipymää Varkaudessa.

Uuden yritystoiminnan kehittämisen keskiössä on ollut se, kuinka pienyrityksille luodaan mahdollisuuksia toimia kulttuurihistoriallisella alueella ja tiloissa siten, että alue, ympäristö ja verkostot edistävät yritystoimintaa ja sen kasvua ja kuinka uudenlaiset tavat tehdä työtä ja yrittää mahdollistuvat.

Erilaiset tapahtumat ja tilaisuudet tarjosivat hankehenkilöstölle mahdollisuuden perehtyä eri puolella Suomea oleviin toteutuksiin, mutta myös kertoa Vanhan Varkauden onnistumisista.

6.1. Kotimaa on pop

Suoma ry:n syysseminaari järjestettiin Lappeenrannassa 23.–24.9.2021 teemalla Kotimaa on pop. Seminaarissa käsiteltiin sitä, miten matkailutoimijat voivat sekä paremmin markkinoida kotimaata että kehittää kestäviä palveluja niin kotimaisille kuin ulkomaisille palaaville matkailijoille. (Kotimaa on pop, 2021)

6.2. Opintomatka Putkisaloon Kartanoon ja Hotelli Punkaharjulle

European Region of Gastronomy -hankekokonaisuus järjesti opintomatkan Putkisaloon Kartanoon ja Hotelli Punkaharjulle 3.11.2021. Putkisalossa erityisen kiinnostavaa oli tutustua maatalan kehityspolkuun lampaankasvatuksesta monipuoliseen ruokamatkailuun ja majoitukseen. Saimi Hoyerin luotsaamassa Hotelli Punkaharjussa vierailu auttoi näkemään sen, miten pitkäjänteistä työtä ja verkostoitumista kohteen menestyminen on edellyttänyt. (Tapahtumaesite: Opintomatka Putkisaloon Kartanoon ja Hotelli Punkaharjulle, 2021)

6.3. Maakuntaliittojen kulttuurivastaavien tapaaminen

Maakuntaliittojen kulttuurivastaavat kokoontuivat hybriditapaamiseen Vanhassa Varkaudessa 16.6.2022. Aluekehitysasiantuntija Janna Merenniemi Pohjois-Savon liitosta pyysi suositusta tapaamispaikasta, joka järjestyi vastikään avattuun Taideniittyyn, kokoustila Kortteeriin. Hankkeen projektipäällikkö myös pyydettiin esittelemään kulttuurivastaaville hankkeen toteutusta ja etenemistä.

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

6.4. Maaseutugaala ja Elon iloa -retket

Pohjois-Savon Leader-ryhmät järjestivät yhteisen opintomatkan Maaseutugaalaan, joka järjestettiin Kurikassa 30.9.2022. Tapahtumaan liittyivät myös Elon iloa -retket, joilla esiteltiin Leader-rahoituksella toteutettuja hankkeita. Hankkeen projektipäällikkö pääsi Kehittämisyhdistys Mansikka ry:n hallituksen jäsenenä mukaan opintomatkalle, ja osallistui *Vanhojen rakennusten uusi elämä* -retkelle.

Varkaudessa on edellisellä ohjelmakaudella ollut voimassa aluerajaus, joka on kattanut mm. Vanhan Varkauden puutalokorttelin. Uudelle ohjelmakaudelle rajoitus poistuu, joten oli hyödyllistä tutustua toteutuksiin, joita on tehty Leader-rahoituksella.

6.5. Itä-Suomen kulttuurifoorumi

Itä-Suomen kulttuurifoorumi järjestettiin 8.11.2022 Mikkelissä. Mukana olivat Saimaa-ilmion maakunnat Pohjois-Savo, Etelä-Savo, Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala. (Etelä-Savon maakuntaliiton tapahtumakalenteri, 2022)

Pohjois-Savon liitosta esitettiin, että maakunnan osalta kulttuurifoorumilla esiteltäisiin Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanketta, joka nähtiin erittäin mielenkiintoisena nimenomaan toimintaympäristön kehittämisen näkökulmasta.

Hankkeen projektipäällikkö piti kulttuurifoorumilla puheenvuoron yhdessä taiteilija-muotoilija Kati Paanasen kanssa ja kertoi hankkeen tavoitteista suunnitteluvaiheessa, sekä millainen merkitys hankkeella on ollut taidealan toimijoille.

Puheenvuoron tallenne on katsottavissa osoitteessa <https://youtu.be/UXjkqPz1sx8>.

6.6. Pirun Savonranta -hankkeen vierailu

Pirun Savonranta -hankkeessa tavoitteena on kehittää Savonrannan matkailua, saada alueelle vetovoimaa mm. tarinallistamisen avulla, ja tuoda tarinaa saavutettavaksi lisätyn todellisuuden avulla. Hankkeen aloittaessa AR-kokonaisuuden suunnittelua alueen toimijoista koostunut ryhmä tuli vierailulle Varkauteen 11.2.2023.

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen projektipäällikkö kertoi ryhmälle lyhyesti hankkeesta ja erityisesti elämyskierroksen toteutuksesta, sen haasteista ja onnistumisista. Esittelyn jälkeen ryhmä kiersi itsenäisesti elämyskierroksen sovelluksen ja kartan avulla.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

7. Viestintä

Vanha Varkaus – Uusi suunta –hankkeen alussa laadittiin viestintäsuunnitelma, jonka yleisenä tavoitteena oli kertoa monikanavaisesti hankkeen tuloksista ja vaikutuksista sekä lisätä hanketoiminnan näkyvyyttä. Lisäksi pyrkimyksenä oli vauhdittaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa ja osallistaa mm. yrityksiä, yhteisöjä ja muita organisaatioita mukaan hankkeen toimenpiteisiin.

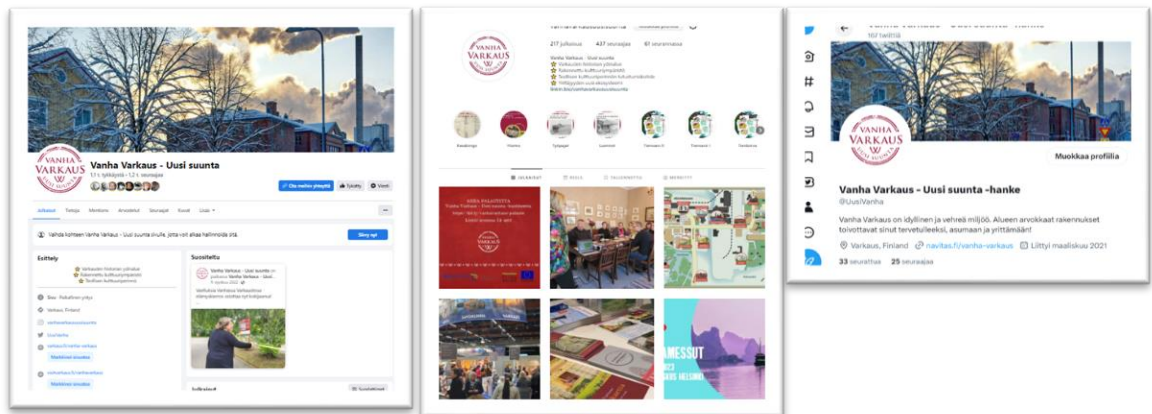
Hankkeen sidosryhmille ja Vanha Varkaus -verkostolle viestintä tapahtui pääsääntöisesti sähköpostitse sekä fyysisissä tapaamisissa. Jäljempänä kerrottujen, erityisesti hankkeen omien viestintäkanavien lisäksi hankkeesta viestittiin Navitas Kehitys Oy:n viestintäkanavissa, kuten verkkosivuilla, Navitas Ajassa -uutiskirjeissä sekä Navitas News - sidosryhmälehdissä.

Liite: Vanha Varkaus – Uusi suunta –hankkeen viestintäsuunnitelma.

7.1. Sosiaalinen media

Hankkeesta viestittiin säännöllisesti monikanavaisesti sosiaalisessa mediassa (Facebook, Instagram, Twitter, osittain myös YouTube). Sosiaalisen median kanavista Facebook oli otettu käyttöön jo edellisen hankkeen aikana (2011–2013), jonka jälkeen sen sisällöstä oli vastannut Varkauden museot.

Hankkeen päättyessä sisältövastuun ottaa Visit Varkaus yhteistyössä Varkauden museoiden kanssa. Twitter-kanavan ylläpito päättyi, sillä sitä ei nähty niin merkittävänä viestintäkanavana hankkeen aikana eikä jatkossa.

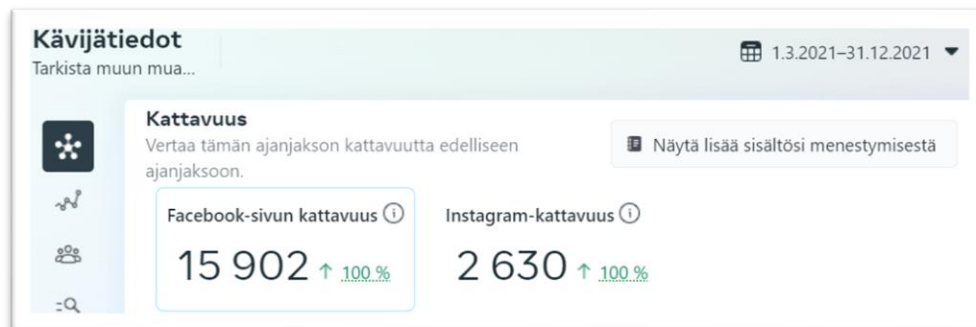

Kuva 12: Vanha Varkaus - Uusi suunta -hankkeen somekanavat

Sosiaalisen median kattavuuden osalta saatavista raporteista voidaan tarkastella hankkeen ja koko Vanha Varkaus -alueen saamaa näkyvyyttä, joka kasvoi merkittävästi hankeaikana. Huomionarvoista on, että sosiaalisen median puolella ei tehty lainkaan maksettua mainontaa, vaan näkyvyyden ja kattavuuden kasvu on tapahtunut eri ryhmien sekä tehtyjen julkaisujen kautta.

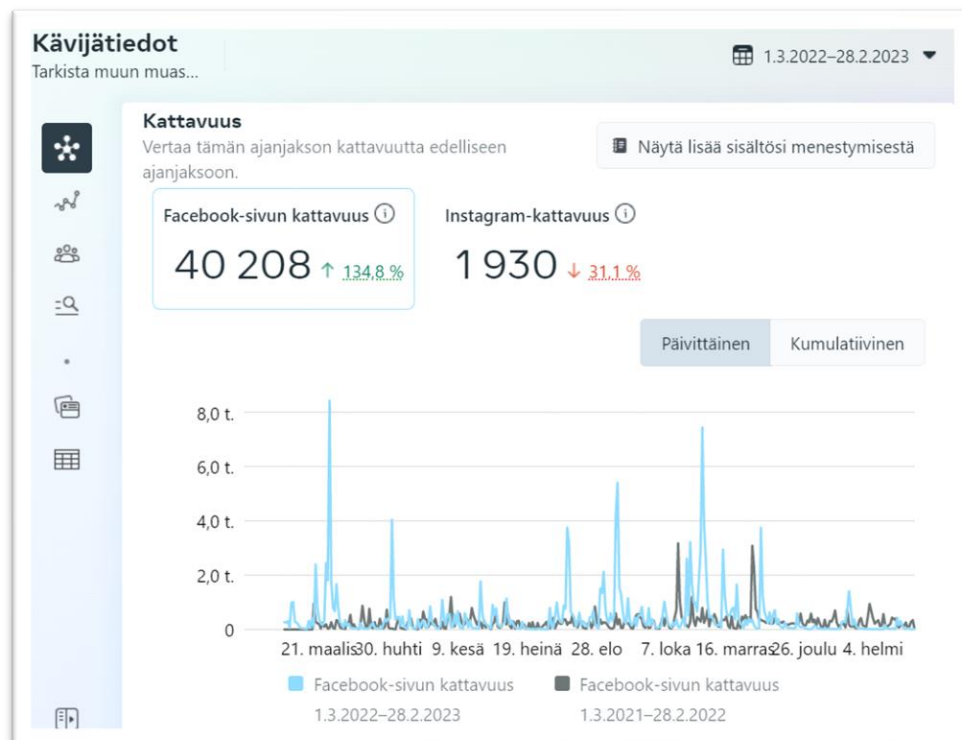
Kattavuus Facebook- ja Instagram-kanavilla tarkoittaa niiden tilien ja tilikeskusten arvioitua lukumäärää, jotka ovat nähneet ko. kanavan sisältöjä. Kattavuus ja näyttökerrat eivät tarkoita samaa. Näyttökertoja ei tässä kohtaa tarkastella, sillä näyttökertoihin voidaan laskea se, että sama tili/tilikeskus näkee julkaisun useita kertoja.

Alla on kuvattuna sosiaalisen median kanavien kattavuutta hankkeen eri ajankohtina. Huomioitavaa on, että Facebook-sivu oli jo olemassa ennen hankkeen aloitusta, mutta Instagram otettiin vasta hankkeen myötä käyttöön.

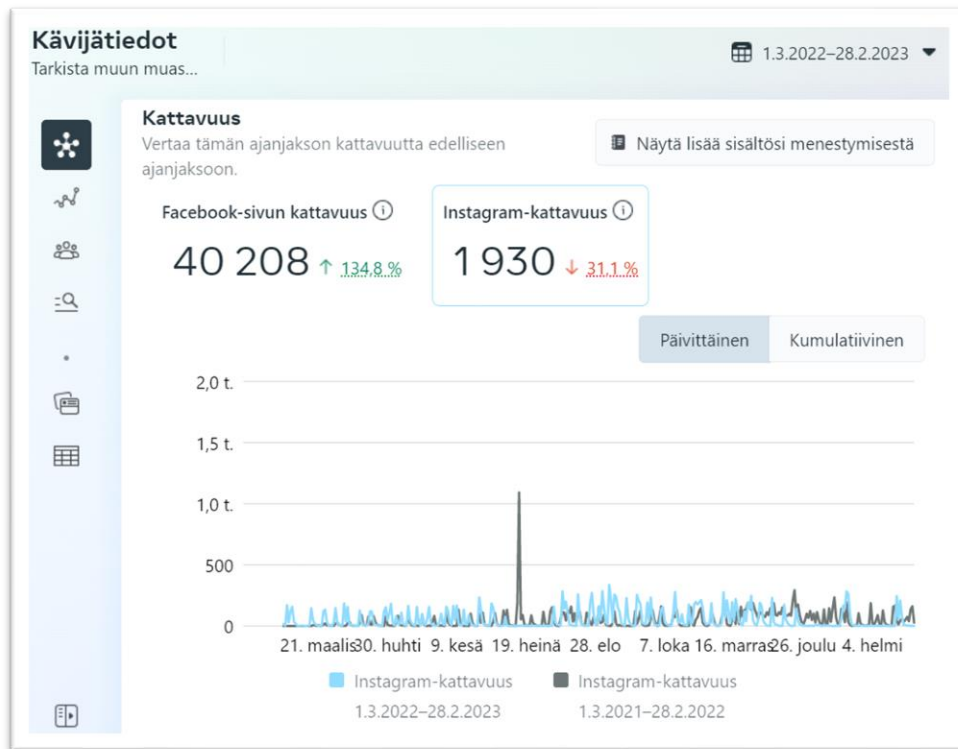
Kuva 13: Some-kanavien kattavuus hankkeen ensimmäisen vuoden aikana.

Toisen toteutusvuoden aikana etenkin Facebook-sivujen kattavuus lähti nousuun. Parhaimmillaan yksittäinen julkaisu on saanut näkyvyyttä yli 8 000 käyttäjätillillä.

Kuva 14: Facebook-sivun kattavuus, vertailu ensimmäisen ja toisen hankevuoden välillä.

Instagramin puolella hankkeen ja alueen näkyvyys on ollut tasaisempaa, pois lukien heinäkuun 2021 yli tuhannen seuraajan ”piikki”.

Kuva 15: Instagram-tilin kattavuus, vertailu ensimmäisen ja toisen hankevuoden välillä.

Hankkeen päättyessä Vanhan Varkauden sivuilla on Instagramissa 440 seuraajaa ja Facebookissa noin 1 100 tykkäystä ja 1 200 seuraajaa. Vertailun vuoksi: Vanhalla Raumalla on Instagramissa samaan aikaan 391 seuraajaa, Vanhalla Porvoolla 2 704. Facebookissa Vanhalla Raumalla on noin 2 000 tykkäystä ja 2 100 seuraajaa, Vanhalla Porvoolla noin 8 300 tykkäystä ja 8 500 seuraajaa. Tunnettuuden osalta Varkaus painii siis enemmän Rauman kanssa samassa sarjassa, kun taas Porvoon etuna on pääkaupungin läheisyys, mikä osaltaan tuo enemmän asiakasvirtaa ja siten näkyvyyttä.

7.2. Mediatiedotteet ja lehtimainonta

Hankkeen alussa laaditun viestintäsuunnitelman mukaisesti hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista tiedotettiin laajalti ja siten lisättiin hanketoiminnan sekä Vanha Varkaus -alueen näkyvyyttä.

Mediatiedotteiden myötä hanke sai näkyvyyttä paikallismediassa (Varkauden Lehti, Savon Sanomat, Sinun Savo, Sykkeessä), radiossa (Radio Sandels, Savon Aallot, Yle Kuopio) ja televisiossa (Yle paikallisuutiset). Vanha Varkaus mainittiin joko hankkeena tai alueena yhteensä 83 medialeikkeessä, joita hankkeen arkistoon kerättiin. Todellinen toteutunut lukumäärä voi olla suurempi.

Lehtimainontaa käytettiin ainoastaan tapahtumiin liittyen, pääsääntöisesti hankkeen ensimmäisen vuoden aikana, hankealueen paikallislehdessä ja sen verkkosivuilla. Tapahtumista tiedotettiin myös eri puolilla kaupunkia sijaitsevilla LED-valotauluilla.

7.3. Artikkelit ja julkaisut

Creative Finland kirjoitti artikkelin luovien alojen käyttöön tarkoitettujen tilojen tulemisesta verkkosivulleen <https://www.creativefinland.fi/post/ilmio-osa-1-2-luovien-alojen-tiloja-ilmestyy-vinhaan-tahtiin-ympari-maata>.

Projektipäällikkö kirjoitti Rakennusperinteen Ystävät ry:n pyynnöstä Tuuma-lehteen artikkelin, jossa kerrottiin hankkeesta ja sen tuloksista. Artikkelin julkaistiin lehden numerossa 2/2022.

Navitas Yrityspalveluiden Navitas News 1/2022-julkaisuun projektipäällikkö kirjoitti artikkelin Vanha Varkaus -alueesta matkailun näkökulmasta. Artikkelin on luettavissa verkkosivulla <https://luode.cld.bz/Navitas-News-1-2022/18/>.

Lisäksi projektipäällikköä pyydettiin kirjoittamaan paikallislehteen kolumneja. Kolumnien aiheet nousivat Vanhasta Varkaudesta, yrittäjyydestä, alueen ja yleisesti matkailun kehittämisestä, sekä tarvittavista toimenpiteistä.

Hanke teki myös kaupallista yhteistyötä saksalaisen Nordis-lehden kanssa Vanha Varkaus -teemaisen artikkelin osalta. Artikkelin julkaistiin lehden numerossa 05/2022, jonka lisäksi lyhennetty versio on luettavissa kahden vuoden ajan verkkosivulla <https://www.skandinavien.de/varkaus/>.

7.4. Verkkosivut

Hankkeella on verkkosivu tuensaajan omilla kotisivuilla (navitas.fi/vanha-varkaus), jossa on esitetty lyhyesti hankkeen perustiedot, tavoitteet ja toimenpiteet.

Alueen markkinointisuunnitelman mukaisesti hanke loi Visit Varkaus -sivustolle Vanha Varkaus -alasin (www.visitvarkaus.fi/vanhavarkaus/), jolla tullaan jatkossa viestimään alueesta erityisesti matkailun näkökulmasta. Visit Varkauden sivusto on uudistumassa, joten myös Vanha Varkaus -osio tulee muuttumaan kehitystyön myötä, mutta toteutuksessa on mahdollisuus hyödyntää hankkeesta tehtyä brändityötä, jossa luotiin alueen ydintarinat ja tuotettiin brändikuvat.

Ideakilpailun aikana käytössä oli myös palveluntuottajan toteuttama laskeutumissivu osoitteessa <https://ideascout.fi/varkaus/>.

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Vanha Varkaus

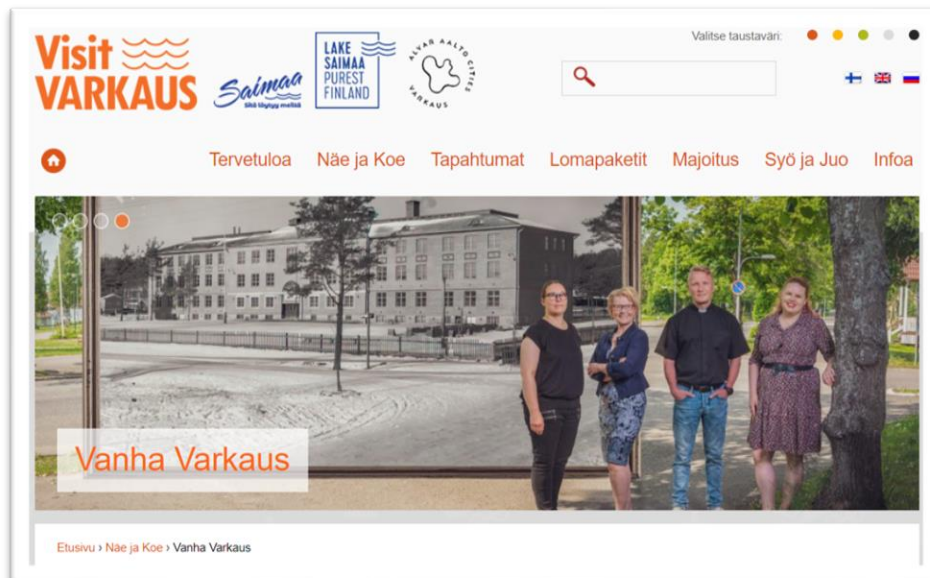
Old Varkaus in English

Liiketoimintapaikkana Vanha Varkaus on kuin nousisi puuhun ja näkisi enemmän!

Koko maailmassa ainutlaatuinen, kiehtova puutaloalue löytyy Varkaudesta Saimaan rannalta. 12 arkkitehtuurillisesti vetovoimaista puutaloa ovat valmiina erilaisille liiketoimintavisioille ja uudenaistisille synergiatoiminnoille niin suurille kuin pienillekin yrityksille!

Kehittyvä, ympäristöä arvostava ja kansainvälinen teollisuuskaupunki Varkaus suuren Saimaan rannalla on aikojen saatossa synnyttänyt helmen. Tämän puutaloalueen tulevasta toiminnasta puhuttaessa nousevat esiin mahdollisuuksina vastuullisuus ja ihmisläheiset arvot, uudenaisten liiketoiminnan arvoketjujen syntyminen, vesi ja puhdas luonto ja etätyö kansainvälisessäkin mittakaavassa.

Kuva 17: Ideakilpailun viestintäsivu sisälsi mm. kilpailudokumentit ja lisätietoa alueesta.

Kuva 16: Visit Varkauden alisivustolla hyödynnettiin brändityön tuloksia.

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

7.5. Visuaalinen ilme ja kuvitus

Viestintäsuunnitelman mukaisesti hankkeelle luotiin heti alussa tunnus, joka olisi myöhemmin muokattavissa koko alueen yhteiseksi tunnukseksi.

Siinä haluttiin säilyttää osittain edellisen hankkeen aikana tuotetun ja tunnetuksi tehdyn tunnuksen ilmettä, mutta kuitenkin tuoda se tähän päivään.

Kuva 18: Edellisen hankkeen aikana tunnetuksi tehty Vanha Varkaus -tunnus

Valitun palveluntuottajan, Visuaalinen Viestintä Orava, luoma tunnus on muodoltaan pyöreä, leimamainen, ja siten erityisesti sosiaalisen median kanavilla helposti käytettävä. Pyöreän reunuksen röpelöisyys ja kuluneisuus vihjaa menneeseen aikaan. Yhdistävänä elementtinä edellisen hankkeen tunnukseen säilyi kahden V-kirjaimen muodostama yhdistelmä ja sen väritys.

Kuva 19: Hankkeen tunnus. Tekijä Teija Orava, Visuaalinen Viestintä Orava.

Vanha Varkaus -verkoston ja alueen yhteiseen käyttöön tarkoitettussa tunnuksessa kirjainyhdistelmä näkyy vahvemmin kuin hankkeen aikaisessa tunnuksessa, lisäksi siihen on liitetty graafisia elementtejä. Hankkeen yhtenä toimenpiteenä toteutetussa brändityössä hyödynnettiin tunnuksen myötä tutuksi tullutta värimaailmaa.

Kuva 20: Alueen ja toimijoiden käyttöön tuotettu tunnus. Tekijä Teija Orava, Visuaalinen Viestintä Orava.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

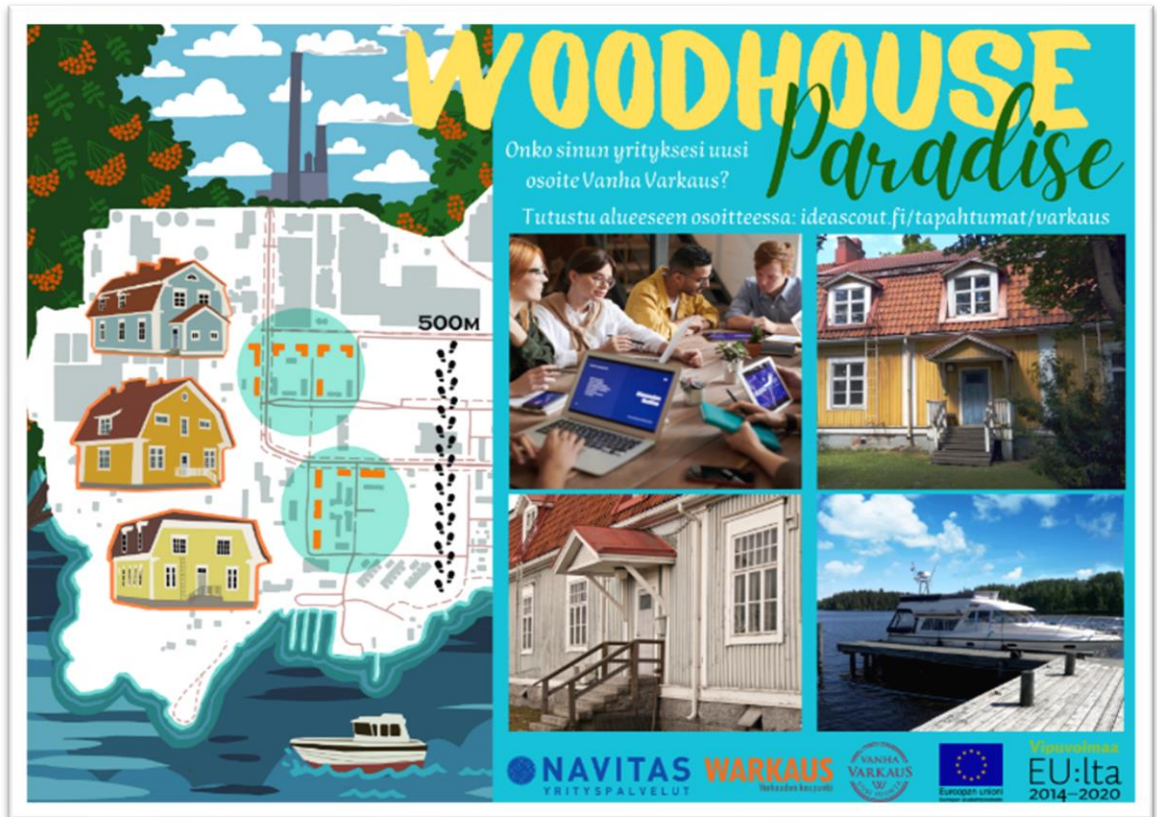
warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Hankkeessa työssäoppimisjaksolla ollut harjoittelija tuotti hankkeen ideakilpailua varten kuvitusta, jota hyödynnettiin viestinnässä ja markkinoinnissa, mm. julisteissa ja postikorteissa.

Kuva 21: Ideakilpailun mainoskuvitusta. Tekijä Heidi Hyvönen.

Harjoittelijan käsialaa on myös Vanha Varkaus -verkostoa varten laadittu kuvitus, jossa haluttiin esitellä mahdollisia eri alojen toimijoita, jotka kaikki toimivat hankkeen vaikutusalueella. Kuvitusta on käytetty erityisesti some-kanavilla, kun on viestitty mahdollisuudesta liittyä Vanha Varkaus -verkostoon.

8. Vanha Varkaus -yritysverkosto

Vanha Varkaus -kehittämistyöryhmän sisällä vuosina 2018–2019 nousi tarve olemassa olevien yrittäjien verkostojen luomisesta. Hankesuunnitelmassa todettiin, että Vanha Varkaus -teeman alla syntyy luontevasti yritysten yhteistyötä, verkostoitumista ja voimavarojen yhdistämistä yli toimialarajojen. Luovien alojen toimijat edistävät tuote- ja palveluinnovaatiota, joita voidaan hyödyntää matkailutuotteissa. Sitoutuminen yhteisen asian edistämiseen innostaa yrityksiä kehittämään teemaan liittyviä tuotteita, paketoimaan, markkinoimaan ja myymään niitä.

Kuva 22: Vanha Varkaus -verkosto. Tekijä Heidi Hyvönen.

Hankkeessa on tavoiteltu verkostomaisen toiminnan synnyttämistä yrityksiä törmäyttämällä ja osallistamalla. Tämä on toteutunut eri tapahtumien, tilaisuuksien ja työpajojen yhteydessä. Kumppanuuksia on löytynyt myös yritysten kanssa keskustellessa ja ohjaamalla heitä yhteistyöhön.

Tavoitteena oli koota 15 toimijan verkosto. Vanha Varkaus -verkostoon haettiin toimijoita mukaan kontaktoimalla hankealueen yrityksiä paikan päällä, jakamalla lehtisiä ja tiedotteita, puhelimitse, sähköpostitse sekä some-kanavien ja verkkosivun kautta. Ko. alueen toimijoiden lisäksi mukaan hankkeeseen tuli kutsuttuna tai kiinnostuksen mukaan mm. muita historiallisissa puitteissa toimivia sekä matkailutoimijoita, joilla on mahdollisuus esim. tuottaa palveluita alueella tai valmistaa tuotteita Vanha Varkaus -brändin mukaisesti eri toimijoille.

Vanha Varkaus -verkoston postituslistalle liittyi hankkeen aikana 22 toimijaa, joista osa edusti samaa yhteisöä/yritystä. Osa heistä oli hyvin aktiivisia osallistumaan hankkeen tilaisuuksiin, ja osalla mahdollisesti kiinnostus väheni matkan varrella. Lisäksi oli joukko toimijoita, jotka eivät varsinaisesti liittyneet mukaan, mutta osallistuivat tilaisuuksiin ja hyötyivät välittömästi hankkeen toimenpiteistä. Näitä toimijoita oli yhteensä 23. Näkyvyyttä hankkeen aikana sai myös yhdeksän yritystä, jotka osallistuivat hankkeen osatoteuttamaan kampanjaan.

9. Hankkeen tulokset

Hankkeen tuloksena Vanhan Varkauden alueelle syntyi uusi, kansainvälisestikin kiinnostava matkailukohde, taiteilijatalo Taideniitty. Se tarjoaa majoitustilojen lisäksi pienille luovien alojen toimijoille työtiloja sekä markkinapaikan. Rakennus toimii myös tapahtumapaikkana sekä kausikahvilana.

Taideniitty on ratkaisu jo loppuvuodesta 2019 ja alkuvuonna 2020 luovan alan yrittäjien ilmaisemaan tarpeeseen löytää Vanha Varkaus- alueelta kiinteistö, joka sopisi yhteisölliseksi toimitilaksi. Tuolloin tilasta oli alustavasti kiinnostunut useita taide- ja käsityöalan toimijoita.

Hankkeen myötä syntynyt Taideniitty on pilottikohde konkreettiseen tarpeeseen.

Ideakilpailun avulla tavoiteltiin noin puoleen Vanha Varkaus -alueen tyhjillään tai vajaakäytössä oleviin rakennuksiin uutta käyttötarkoitusta. Tavoite realisoitui ainoastaan yhden rakennuksen, Taideniityn, osalta. Se toimi kuitenkin lähtölaukauksena, sillä kohteen menestys on herättänyt kiinnostusta myös muissa toimijoissa. Haasteellisen maailmanpoliittisen tilanteen hellittäessä uusilla toimijoilla löytynee rohkeutta lähteä toteuttamaan suunnitelmia.

Hankkeessa muodostettiin alueen toimijoista Vanha Varkaus -verkosto, johon olivat tervetulleita myös yhteistyöstä kiinnostuneet toimijat hankealueen ulkopuolelta. Alueen ja verkoston jäsenten yhteiseen käyttöön laadittiin Vanha Varkaus -brändi sekä markkinointistrategia, jonka materiaali on vapaasti hyödynnettävissä toimijoiden omassa markkinoinnissa.

Hankkeessa toteutettiin elämyskierros, jossa alueen teollista kulttuuriperintöä tuodaan esiin lisätyn todellisuuden keinoin. Elämyskierros on uusi, ympärivuotinen, monella tasolla koettava matkailutuote, joka osaltaan lisäsi alueen kiinnostavuutta.

Hanke toteutti tilaisuuksia ja työpajoja, joihin osallistumalla alueen nykyiset yritykset kehittivät toimintaedellytyksiään. Tilaisuudet ja työpajat mahdollistivat toimijoiden törmäytyksen ja uusien yhteistyökuvioiden ja toimintamallien syntymisen.

Yleisesti hankkeen toimenpiteet sekä erityisesti alueen markkinointitoimenpiteet ovat edistäneet kulttuurihistoriallisen alueen säilymisen edellytyksiä sekä alueen elävää käyttöä. Alueen uudet kiinteistöomistajat ovat vastuullisia ja sitoutuneita säilyttämään puutalot ja siten myös niihin sidottua, olemassa olevaa hiilivarastoa.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

10. Hankkeen vaikuttavuus ja vaikutukset

Hakemusvaiheessa arvioitiin hankkeen vaikuttavan välittömästi 50 pk-yritykseen kahden vuoden kuluttua hankkeen toteuttamisen jälkeen. Lisäksi arvioitiin, että hankkeeseen osallistuu 30 pk-yritystä ja uuden liiketoiminnan aloittaa 7 pk-yritystä. Uusia innovaatioalustoja ja muita innovaatioavauksia arvioitiin syntyvän 1 kpl, ja niissä kehitettyjen ja pilotoitujen tuotteiden määräksi arvioitiin 5 kpl.

Päätöshetkellä elettiin koronapandemiaa, jota seurasi Ukrainan sodan aiheuttama kriisi, joiden vuoksi sekä yrittäjät että yrittäjäksi aikovat ovat olleet varovaisia. Ideakilpailun myötä alueelle odotettiin sijoittuvan uusia yrityksiä vapaana oleviin kiinteistöihin, mutta vain yksi kiinteistö kahdestatoista saatiin aktiiviseen käyttöön.

Käyttöä varten yrittäjät perustivat keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön, joka hallinnoi kiinteistöä. Kiinteistöön sijoittui heti alkuvaiheessa useamman toimijan yritystoimintaa tai työtiloja, mm. rumpupaja, NY-kahvila, majoitustoimintaa, työtiloja taiteilijoille sekä sukututkijalle. Hankkeen loppuvaiheessa yritysverkostoon liittyi matkailukohde, jota varten yrittäjä perusti uuden yrityksen. Lisäksi alueelle sijoittumisesta ja yritystoiminnan aloittamisesta on esittänyt vahvan kiinnostuksensa kolme toimijaa, joiden kanssa on käyty neuvotteluja kiinteistönomistajan kanssa. Toteutus jatkuu Navitas Kehityksen yritysasiantuntijoiden tukemana. Tältä osin numeeriset tavoitteet eivät ole vielä täyttyneet.

Vanha Varkaus -verkoston postituslistalle liittyi hankkeen aikana 22 toimijaa, joista osa edusti samaa yhteisöä/yritystä. Osa heistä oli hyvin aktiivisia osallistumaan hankkeen tilaisuuksiin, ja osalla mahdollisesti kiinnostus väheni matkan varrella. Lisäksi oli joukko toimijoita, jotka eivät varsinaisesti liittyneet mukaan, mutta osallistuivat tilaisuuksiin ja hyötyivät välittömästi hankkeen toimenpiteistä. Näitä toimijoita oli yhteensä 23. Näkyvyyttä hankkeen aikana sai myös yhdeksän yritystä, jotka osallistuivat hankkeen osatoteuttamaan kampanjaan. Näin ollen numeeriset tavoitteet täyttyivät.

Innovaatioalustana toimi hankkeen toteuttama ideakilpailu, jolla haettiin sitoutuneilta toimijoilta pysyviä ratkaisuja alueen vapaana olevien kiinteistöjen käytölle joko uusien käyttömuotojen tai yrittäjyyden ja matkailun näkökulmasta. Kilpailussa jätettiin viisi kilpailutyötä, joten numeeriset tavoitteet täyttyivät.

Hankkeessa tehty markkinointityö on lisännyt alueen ja sillä toimivien yritysten kiinnostavuutta. Uusi ympärivuotinen matkailutuote, elämyskierto, sekä uusi museo tulevat omalta osaltaan lisäämään alueelle suuntautuvaa matkailua. Näin ollen on odotettavissa, että tulevien kahden vuoden aikana välittömät vaikutukset kohdistuvat alueella tavoiteltuun 50 pk-yritykseen.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

11. Saatua palautteita

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen hankesuunnitelma pohjautui yhteisön sisältä nousseisiin ideoihin ja tarpeisiin, jotka muodostivat hankkeelle asetetut tavoitteet, toteutettavat toimenpiteet sekä tavoiteltavat vaikutukset.

Yhteisön osallistumisella oli merkittävä vaikutus hankkeen toteutumiseen ja onnistumisiin. Tapahtumien ja kontaktointien yhteydessä toimijoilta saatu suullinen palaute oli yksinomaan positiivista. Yksittäisiä negatiivisia kommentteja oli luettavissa sosiaalisen median kanavilla sekä paikallislehden yleisönosastopalstalla.

Hankkeen loppuvaiheessa kerättiin palautetta myös nimettömän kyselyn kautta, joka jaettiin Vanha Varkaus -verkostolle sähköpostin välityksellä ja lisäksi sosiaalisen median kanavien kautta seuraajille. Palautekyselyyn saatiin viikon vastausajalla 26 vastausta. Tästäkin osin palaute oli suurimmaksi osaksi positiivista. Kritiikkiä annettiin lähinnä ideakilpailun toteutuksesta sekä siitä, että hankkeelle olisi saatava jatkoa.

Liite: Vanha Varkaus – Uusi suunta –hankkeen palautekyselyn tulokset.

Kuva 23: Ohjausryhmälle esitetyn palautekyselyn tuloksia. Vastaaajien määrä 26.

12. Suositukset tulevia hankkeita ja toimenpiteitä varten

Hankkeen päätyttyä tavoitteena on, että nykyisten toimijoiden verkosto tiivistyy ja alueelle rakennettua yhteistä brändiä kehitetään lisää ja otetaan nykyistä laajemmin käyttöön. Eri yhteistoimintamalleja ja -keinoja (mm. yhteismarkkinointi, tarjoukset, suosittelut) sekä yhteisiä resursseja kehitetään edelleen sekä kiinteistönomistajien että palveluyritysten ja matkailutoimijoiden kanssa yhteistyössä. Tätä toteutetaan mahdollisesti hanketoiminnan kautta.

Keskeisenä toimijana tässä on Navitas Kehitys Oy, joka mm. vastaa Varkauden alueen matkailun kehittämisestä. Valmisteltu PAPUa matkailuun – Matkailijan palvelupolku Keski-Savossa -hanke jatkaa osaltaan Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeessa havaittuja kehittämiskohteita. Hankkeen tuloksia ja kokemuksia hyödynnetään etenkin matkailutoimijoiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Yrityskehittämisen kannalta Navitas Kehitys Oy voi edistää pienyrittäjien mahdollisuuksia toimia kulttuurihistoriallisella alueella, sijoittua vapaana oleviin tiloihin ja aloittaa uutta yritystoimintaa. Tässä auttaa hankkeessa toteutettu liiketoimintapotentiaalin tarkastelu (Ramboll Finland Oy, 27.2.2023).

Matkailun kehittämisohjelman päivitys saatettiin alkuun hankkeen osaksi järjestämällä Tulevaisuuslinikalla (Varkauden matkailun kehittämisohjelma, 2021). Hankkeen aikana työpajoissa yhteiskeitettiin matkailun palvelu- ja tuotepaketteja, joiden eteenpäinvienti ja toimeenpano olisi tärkeä seuraava askel (Ramboll Finland Oy, 10.3.2022). Yhteiskehittämisessä matkailutoimijat tarvitsevat kokoonkutsujan, sillä yksittäisen toimijan aika ja resurssit eivät sellaiseen riitä.

Hankkeen aikana kontaktoitiin sekä paikallisia että lähialueen matkanjärjestäjiä ja kyseltiin heidän kiinnostustaan ryhtyä myymään Vanha Varkaus -matkapaketteja. Valitettavasti ko. toimijoiden suhtautuminen ei ollut innostunutta. Tähän lienee osittain vaikuttanut vallitseva maailmantilanne, vaikka ko. ajankohtana oli jo näkyvillä merkkejä kotimaanmatkailun vilkastumisesta.

Hankerahoitus voisi olla ratkaisu myös Vanha Varkaus -ekosysteemin yhteisömanagerin palkkaamiseksi. Yhteisömanagerin tehtäväkenttään kuuluisi alueen markkinointitoimenpiteet, verkoston yhteydenpito ja koollekutsuminen, uusien toimijoiden mukaan kutsuminen, tapahtumien ja tempausten organisointi.

Hankerahoituksella olisi myös mahdollista elävöittää Vanha Varkaus -aluetta. Alueen taiteilijoilla on ollut ajatus mm. tehdä näkyväksi Tehtaan koulun edustan ohi kulkevaa Kissakoskenkatua erilaisin veistöksin. Yhteisöllinen ja osallistava taideprojekti paitsi työllistäisi taiteilijoita, myös lisäisi alueen matkailullista mielenkiintoa.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Yhtenä osa-alueena alueen kehittämiseen ja työllisyyden lisäämiseen tavoiteltiin korjausrakentamisen keskusta. Alueen mittava kiinteistömäärä tarjoaisi oppilaitoksille ja kurssijärjestäjille työkohteen pidemmäksi ajaksi, ja alueelta löytyisi puitteet myös ns. rakennusapteekille. Valitettavasti tässäkin tapauksessa kontaktit eivät edenneet pidemmälle neuvotteluihin.

Kehittyäkseen Vanha Varkaus tarvitsee edelleenkin aktiivista toimintaa ja toimenpiteitä, jotta siellä voidaan asua, yrittää ja toimia. Vanha Varkaus -alueella on paljon potentiaalia tuottaa hyvinvointia, palveluita, työpaikkoja sekä välittää kaupunkilaisille ja matkailijoille merkityksellistä tietoa kulttuuriperinnöstä.

Kulttuuriperintötyöhön liittyen Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke osallistui Varkauden museoiden koordinoimaan aihakuun Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saamiseksi (Museovirasto, 2022). Vaikka aihaku ei johtanutkaan toivottuun tulokseen, on alustava hankesuunnitelma kuitenkin edelleen toteuttamiskelpoinen.

Varkauden teollinen perintö -hankkeen tehtävänä olisi luoda puitteet kohteen toteutumiselle, luoda kohteen kehittämis- ja hallinnointisuunnitelma, koota yhteistyöverkostot ja kehittää alueen kestävä matkailun edellytyksiä mm. erilaisin viestinnän, digitaalisen kehittämisen ja monikielisuuden keinoin.

Hankkeessa olisi mahdollista kehittää edelleen alueen tapahtumapalveluita ja niiden saavutettavuutta sekä erityisesti lasten ja nuorten kulttuuriperintökasvatukseen liittyviä kokonaisuuksia. Tapahtumissa toimitaan jo nyt osana Euroopan kulttuuriympäristöpäivien ohjelmaa, lisäksi Varkaus on Aallon arkkitehtuuri- ja muotoiluparinnon matkailureitti ry:n jäsen ja siten osa eurooppalaista Alvar Aalto Route -kulttuurireittiä.

Kuva 24: Tiivistelmä Varkauden teollinen perintö -kohteen sisällöstä.

13. Muuta

13.1. Hankeyhteistyö

Hanke toteutti pienimuotoisesti yhteistyötä Tukeva-säätiön Seppä-työhönvalmennushankkeen (S22288) kanssa ideakilpailun aikana kilpailukohteiden stailauksen osalta, sekä osallistui Navitas Kehityksen Evästä! - Ruokaketjun uudet toimintamallit -hankkeen (A76262) kanssa messuille.

Lisäksi tapahtumayhteistyötä tehtiin Warkauden kaupunkikeskusta ry:n Mymälä-Warkaus: Kivijalkakaupat, palveluyritykset ja tapahtumat elävän kaupungin ytimenä -hankkeen (S22470) kanssa Tulevaisuusklinitikka Tehtaan koululla sekä Warkauden joulunavaus / Vanhan Warkauden Joulu -tapahtumien yhteydessä.

Suurin yhteistyökokonaisuus oli Kehitysyhtiö SavoGrow'n Kohti eKuntaa -hankkeen (A74545) kanssa. Ko. hanke mahdollisti lisätyn todellisuuden avulla toteutetun elämiskierroksen teknisen toteutuksen.

Merkittävin yhteistyökumppani hankkeessa on ollut Warkauden museot, jonka johdolla kehittämistyöryhmän tuotoksista laadittiin Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen hankesuunnitelma. Warkauden museot myös vastasi lisätyn todellisuuden avulla toteutetun elämiskierroksen sisällöntuotannosta ja oli yhteistyökumppani tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisessä. Museon hallinnoima Varkautelaisten uusi museo -hankekokonaisuus tähtää siihen, että uusi museo uusine sisältöineen avataan keväällä 2024 Tehtaan koululla rakennuksen täyttäessä sata vuotta. Se tuo Vanha Varkaus -alueelle ympärivuotisen, vetovoimaisen matkailukohteen, joka omalta osaltaan lisää alueen houkuttavuutta ja mahdollistaa myös alueen kyltityksen matkailukohteenä.

13.2. Dokumentointi ja hankeaineiston säilytys

Vanha Varkaus – Uusi suunta -hankkeen hallinnointiin ja toteutukseen liittyvien sähköisten ja paperisten (esim. osallistujalistat, sopimukset) asiakirjojen ja dokumenttien säilytyksestä vastaa Navitas Kehitys Oy. Arkistointi on suurelta osin sähköistä.

Sähköinen loppuraportti on noudettavissa Navitas Kehitys Oy:n nettisivuilta.

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

14. Loppusanat

Vaikka Vanha Varkaus – Uusi suunta -hanke päättyy, uusi tarina on alkamassa. Se on tarina uudesta alusta, jonka tämä kulttuurihistoriallisesti arvokas alue saa nyt kokea, kun matkailijat ympäri maailman haluavat nähdä mikä Vanha Varkaus on.

”Vanha Varkaus ei ole vain alue, se on mielentila.” Siinä yhdistyy kaikki se arvokas, mitä kaupungista löytyy: aikakautensa parhaiden arkkitehtien kädenjäljet, kaupunkiluonto, monipuolinen kulttuuritarjonta, yli kaksisataavuotinen teollinen historia ja edelleen toimiva teollisuus, sekä innovatiiviset toimijat.

Vanha Varkaus -alueen toimijat tekevät töitä koko kaupungin pitovoiman lisäämiseksi ja vetovoiman edistämiseksi. On ollut valtavan suuri ilo tehdä työtä, jolla on tarkoitus ja merkitys isommassa mittakaavassa. Oma panokseni näkyy tämän päättyvän hankkeen tuotoksissa.

Haluan kiittää kaikkia hankkeen toteutukseen osallistuneita! Mielestäni olemme onnistuneet hyvin, ja toivon, että Vanhan Varkauden tarinaan kirjoitetaan vielä kymmeniä uusia kappaleita tulevien vuosien aikana.

Tiina Immonen
projektipäällikkö

Kuva 25: Vanha Varkaus - Uusi suunta -hankkeen tiimi kesällä 2021. Tekijä Heidi Hyvönen.

Vanha Varkaus – parempi kuin luulet tietäväsi.

Lähdeluettelo

- Call to Action Oy. (18.8.2022). Vanha Varkaus brändikäsikirja ja markkinointistrategia. *Etelä-Savon maakuntaliiton tapahtumakalenteri.* (2022). Noudettu osoitteesta <https://www.esavo.fi/kaikki-tapahtumat/ita-suomen-kulttuurifoorumi>
- Ideascout Oy. (7.4.2022). Vanhan Varkauden ideakilpailu - loppuraportti. *Kotimaa on pop.* (2021). Noudettu osoitteesta <https://www.visitlappeenranta.fi/loader.aspx?id=c6577980-4e29-4f7a-8038-91f55a241b50>
- Leppänen, L. (2013). *Vanha Varkaus -hankkeen loppuraportti.* Varkaus: Navitas Kehitys Oy. *Museovirasto.* (2022). Noudettu osoitteesta <https://www.museovirasto.fi/fi/tietoa-meista/kansainvalinen-toiminta/euroopan-unioni-ja-kulttuuriperinto/euroopan-kulttuuriperintotunnus/tunnuksen-hakeminen>
- Ramboll Finland Oy. (10.3.2022). *Vanha Varkaus Työpajojen tuotosten koontiraportti.*
- Ramboll Finland Oy. (27.2.2023). Liiketoimintakonseptien myyntiportfolion tarkastelu. *Tapahtumaesite: Opintomatka Putkisaloon ja Hotelli Punkaharjulle.* (2021). Noudettu osoitteesta <https://tastesavo.fi/tapahtuma/opintomatka-putkisaloon-kartanoon-ja-hotelli-punkaharjulle>
- Thomé, V. & Thomé, I. (ei pvm). *Varkauden asemakaava.* Varkauden museon kuva-arkisto. *Valot syttyvät kotikulmille.* (27.10.2021). Noudettu osoitteesta https://www.varkaus.fi/uutinen/2021-10-27_valot-syttyv%C3%A4t-kotikulmille
- Vanha Varkaus -valokuvakilpailu.* (2022). Noudettu osoitteesta <https://www.varkaus.fi/valokuvakilpailu>
- Vanha Varkaus-kehittämissuunnitelma syntyy yhdessä toimimalla.* (2018). Noudettu osoitteesta <https://www.varkaus.fi/vanha-varkaus>
- Vanhan Varkauden Joulu.* (2022). Noudettu osoitteesta <https://www.visitvarkaus.fi/naejakoe/vanhavarkaus/vanhanvarkaudenjoulu/>
- Varkauden KesäKlassinen. (2021). *Ohjelmakirja.* Noudettu osoitteesta <https://737fe82931.clvaw-cdnwnd.com/bd22deb95f4928947556f04a26c6bdf0/200001001-29aad29ab2/Ohjelmakirja%202021.pdf?ph=737fe82931>
- Varkauden matkailun kehittämisohjelma.* (2021). Noudettu osoitteesta https://www.visitvarkaus.fi/wp-content/uploads/2021/03/Varkaus_Matkailu_Kehittamisohjelma_2021_print.pdf
- Varkauden matkailun kehittämisohjelma 2021-2025.* (2021). Noudettu osoitteesta <https://www.visitvarkaus.fi/varkauden-matkailun-kehittamisohjelma-2021-2025/>
- Varkauden teollisuus 200 vuotta: Teollisuuden tekijät.* (2015). Noudettu osoitteesta <https://www.varkaus.fi/museot/varkauden-museot/n%C3%A4yttelyt/n%C3%A4yttelyarkisto/2015/varkauden-teollisuus-200-vuotta-teollisuuden>

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Liitteet

[Call To Action Oy, Vanha Varkaus Brändikäsikirja 18.8.2022](#)

[Call To Action Oy, Vanha Varkaus Markkinointistrategia 29.6.2022](#)

[Ideascout Oy, Vanhan Varkauden Ideakilpailu, loppuraportti 7.4.2022](#)

[Ramboll Finland Oy, Liiketoimintakonseptien myyntiportfolion tarkastelu 27.2.2023](#)

[Ramboll Finland Oy, Vanha Varkaus työpajojen tuotosten koontiraportti 10.3.2022](#)

[Vaelluksia Vanhassa Varkaudessa -elämyskierroksen kartta](#)

[Vanha Varkaus -alueen palvelukartta](#)

[Vanha Varkaus – Uusi suunta –hankkeen viestintäsuunnitelma](#)

[Vanha Varkaus – Uusi suunta –hankkeen palautekyselyn tulokset](#)

NAVITAS
YRITYSPALVELUT

warkaus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto